

Európai
Bizottság

[2012. NYÁR ▶ 42. SZÁM]

panorama

inforegio

▶ Partnerség a kohéziós politikában

Az alapelv megvalósításának
erősítése

- ▶ A gazdasági válságból való kilábalás támogatása
- ▶ RegioStars díj: az innovatív projektek ünnepe
- ▶ A regionális politikai sikerek népszerűsítése az Európa-napon

Regionális
politika

▶ AZ OLVASÓKHOZ 3

Johannes Hahn

▶ KIEMELT TÉMA 4-7

A PARTNERSÉG ERŐSÍTÉSE A STRUKTURÁLIS ALAP KERETEIN BELÜL

▶ REGIONÁLIS PROGRAMKEZELÉS HELYI SZINTEN: AZ AUSZTRIAI HELYZET 8-9

▶ A KOHÉZIÓS POLITIKA TELJESÍTMÉNYE 2007 ÉS 2013 KÖZÖTT 10-11

▶ STRUKTURÁLIS ALAPOK, AMELYEK SEGÍTENEK AZ EU-NAK KILÁBALNI A GAZDASÁGI VÁLSÁGBÓL 12-15

▶ BEMUTATKOZIK AZ ÚJ FŐIGAZGATÓ 15

▶ REGIOSTARS DÍJ: AZ INNOVATÍV PROJEKTEK ÜNNEPE 16-17

▶ TÉRKÉPEK 18-19

▶ A kohéziós politika tervezett beruházásai a kapacitásbővítésbe

▶ Foglalkoztatás a közigazgatásban

▶ A KÖZÖS FINANSZÍROZÁSSAL MEGVALÓSULÓ PROJEKTEK KIVÁLASZTÁSÁNAK LEGJOBB MÓDJA 20-21

▶ PROJEKTEK 22-25

Példák projektekre Csehországban, Finnországban, Máltában és Szlovákiában

▶ EURÓPA-NAPI RENDEZVÉNYEK EU-SZERTE 26-29

▶ A REGIONÁLIS POLITIKA KOMMUNIKÁCIÓJA 30-31

▶ A VÁLLALATOK ÉS AZ INNOVÁCIÓ TÁMOGATÁSA 32-33

▶ KIEGÉSZÍTŐ JELLEGŰ EURÓPAI REGIONÁLIS POLITIKA: SVÁJCI, EGK ÉS NORVÉG ALAPOK 34-35

▶ ESEMÉNYNAPTÁR 36

Fényképek (oldal):

Borító: © Ivelin IVANOV

Oldalak 3, 4, 5, 12, 13, 15, 16, 17, 21: © Európai Bizottság

14. oldal: © Biocant, © Casala, © Corallia

8. oldal: © Walter Luttenberger (www.blende16.at)

22. oldal: © A Mater Dei Kórház Onkológiai Központja

23. oldal: © ZLKL

24. oldal: © Varpu Heiskanen, UEF

25. oldal: © BioScience Slovakia

Oldalak 26-29: Lettország: © Eiropas Savienības darza svētki

/ Bulgária-Románia: © Adina ENE / Szlovénia: © Zavod Antona

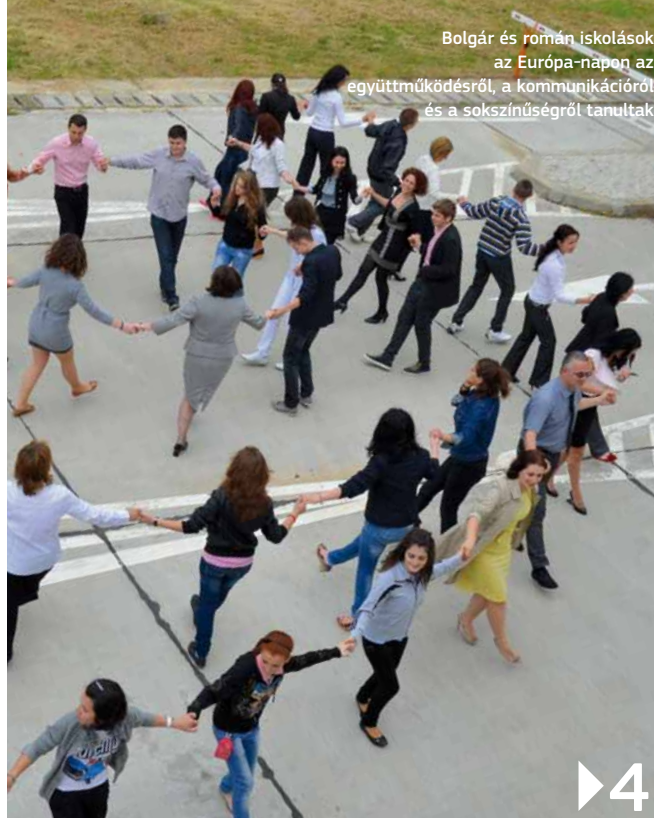
Martina Slomška / Portugália: © INALENTEJO / Görögország: © Evi

Panagiotakopoulou / Egyéb képek: Európai Bizottság

Oldalak 30-31: © Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (HU) /

© Regionális Fejlesztési Minisztérium (PL) / © Gazdasági

és Munkügyi Minisztérium (PT)

▶4

▶8

▶16

▶22

Ez a magazin angol, francia és német nyelven újrahasznosított papírra nyomtatva jelenik meg. Elektronikus változata 21 nyelven az alábbi címen érhető el: http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_hu.cfm

A kiadványban szereplő szövegek a szerzők személyes nézeteinek adnak hangot, amelyek nem feltétlenül tükrözik az Európai Bizottság véleményét.

▶ AZ OLVASÓKHOZ

Johannes Hahn

Az Európai Bizottság regionális politikáért felelős tagjai

Az EU strukturális alapjainak használata csak abban az esetben lehet sikeres, ha a helyi szereplők a tervezés, megvalósítás és értékelés különböző szintjein együttműködnek. A maximális hatás és az EU-források leghatékonyabb alkalmazásának érdekében a különböző partnerek szakértelmét hatékonyan kell használni és integrálni.

A Bizottság 2014 és 2020 közötti kohéziós politikára vonatkozó javaslataiban nagy hangsúlyt helyeztek a partnerséggel kapcsolatos eljárásra, és jelentősen megerősítették azt. A rendelkezések minden tagállamtól megkövetelik a partnerségi szerződés kialakítását a fontos szereplőkkel, *többek között* a regionális és helyi állami szervezetekkel, a gazdasági és szociális partnerekkel, valamint a civil társadalmat képviselő szervezetekkel. A folyamatot a jelenleg kidolgozás alatt álló, partnerségre vonatkozó európai magatartási kódex is támogatni fogja.

Gazdasági növekedés

Az EU strukturális alapjai egy több mint 300 milliárd eurós beruházási csatornát jelentenek, amely kiemelt figyelmet fordít a gazdasági helyreállítási stratégiára, az európai gazdaság újraélesztésére, munkahelyek teremtésére és a helyi gazdasági tevékenység serkentésére. A költségvetési és a programok jelentette keretek betartásával olyan növekedésserkentő beruházásokra kerül sor, amelyek közvetlen hatást gyakorolnak, és hosszú távú gazdasági előnyökkel járnak.

Napjainkban kiemelt szempont a rendelkezésre álló támogatás gyorsabb folyósítása, és néhány tagállamban a finanszírozás átprogramozására is sor került, így az uniós finanszírozás olyan ágazatokba irányul, ahol a források felhasználása gyorsan végbe mehet. Egyes tagállamokban korrigálták a társfinanszírozási arányt a források felvételének meggyorsítása érdekében.

Az információ áramlása...

Az információ és a kommunikációs tevékenységek a regionális politikával kapcsolatos programok kezelésének és megvalósításának szerves részét képezik. Nagyon fontos a közvélemény tájékoztatása az EU strukturális alapjai által elért eredményekről, valamint a finanszírozási lehetőségekről.

Az elvégzett felmérések növekvő érdeklődést mutattak az EU finanszírozási tevékenysége iránt, valamint a tevékenység helyi fejlesztésre gyakorolt hatása iránt is. Ezek a felmérések kiemelik, mennyire fontos, hogy a fő üzeneteket az aktuális események köré csoportosítsuk, főként, ha a gazdasági válságról, a befektetésekről vagy a munkahelyteremtésről van szó, és hogy sikereinkről a jövőben is beszámoljunk.

Számos kiváló és innovatív megközelítés megvalósítására került sor Európa különböző részein, és az ötletek, valamint a legjobb gyakorlat megosztása a Bizottság RegioStars díjának legfontosabb céljai közé tartozik. Az idén ötödik alkalommal megrendezett rangos eseményen az uniós finanszírozás innovatív felhasználására láthatunk példákat. Az idei, június 14-én megrendezett díjátadón öt projektet választottak ki a 24 kiváló minőségű döntős pályaműből; a nyertes projektek kategóriánként értékes díjakat kaptak.

A nyertes projektek mindegyike többdimenziós, és olyan találékony módszereket mutat be, amelyek keretében a helyi szereplők széles köre járulhat hozzá az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés megteremtéséhez. Az idei művek mindegyike és az utóbbi öt év során nevezett 350 projekt rengeteg olyan jó ötletet és gyakorlatot sorakoztatott fel, amelyek Európa más régiói számára is ösztönzőleg hathatnak.

Uealy

► A PARTNERSÉG ERŐSÍTÉSE A STRUKTURÁLIS ALAP KERETEIN BELÜL

A Bizottság 2014 és 2020 közötti kohéziós politikára vonatkozó jogalkotási javaslataiban megerősítik a partnerséggel és a többszintű irányítással kapcsolatos követelményeket. A rendelkezések minden tagállamtól megkövetelik a partnerségi szerződés kialakítását a fontos szereplőkkel, többek között a regionális és helyi állami szervekkel, a gazdasági és szociális partnerekkel, valamint a civil társadalmat képviselő szervekkel. A folyamatot a jelenleg kidolgozás alatt álló partnerségre vonatkozó európai magatartási kódex is támogatni fogja.

► TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/how/principles/index_hu.cfm

A „partnerség” fogalma nem új, hiszen azt már az 1957-ben aláírt Római Szerződés is tartalmazza az Európai Szociális Alappal összefüggésben. Az 1988-as reform alkalmával a partnerség fogalmát a strukturális alapok egyik alapvető elveként rögzítették.

A partnerséggel kapcsolatos megközelítés biztosítja, hogy a különböző partnerek saját tevékenységi területükkel kapcsolatos szakértelmét megfelelően hasznosítsák, valamint biztosítja az EU költségvetésének egyharmadát kitevő EU-források leghatékonyabb felhasználását.

Annak érdekében, hogy magukénak érezzék az EU intézkedéseit, valamint közös elhivatottsággal viszonyuljanak az Európa 2020 stratégia céljaihoz, a kohéziós politika szereplőit/partnereit be kell vonni a programok tervezésének, megvalósításának és értékelésének minden szakaszába ⁽¹⁾.

A partnerség szorosan összefonódik a többszintű irányítási megközelítéssel: mechanizmusa gondoskodik a szubszidiaritás és az arányosság elvének elfogadásáról is. A többszintű irányítási megközelítés vízszintes irányban – a regionális és helyi hatóságok (RLA-k), a nemzeti kormányok és az Európai Unió között – és függőleges irányban – a különböző szintek, a gazdasági és szociális partnerek, valamint a civil társadalmi szervezetek között – egyaránt erősíti a partnerség megvalósítását.

Az egységes megvalósítás hiánya

Bár a partnerség azon elemek egyike, amelyek jelentősen hozzájárulnak a kohéziós politika hatékonyságához, az érdekeltektől érkező visszajelzések arra mutatnak rá, hogy az elv megvalósítása tagállamonként és régióként változik.

Ennek eredményeképpen néhány intézmény és fő érdekelt EU-szintű partnerségi irányelvek kidolgozását sürgette. Az Európai Parlament állásfoglalásában sürgette ⁽²⁾ a Bizottságot egy

egyeztetett meghatározás és egy útmutató kidolgozására a partnerséggel kapcsolatban. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye ⁽³⁾ a jó gyakorlatok európai kódexben való rögzítését szorgalmazta, míg a Régiók Bizottsága azt ajánlotta, hogy ⁽⁴⁾ erősítsék meg a partnerséggel kapcsolatos gyakorlatot.

Emellett számos civil társadalmi szervezet, valamint regionális és helyi állami szervekből álló hálózat helyzetjelentése, tanulmánya és publikációja hívta fel a figyelmet ennek szükségességére.

Az EU 2014 és 2020 közötti kohéziós politikájával kapcsolatos új jogalkotási javaslatok szintén ezeket az ajánlásokat tükrözik vissza a partnerséggel és a többszintű irányítással kapcsolatos előírások szigorításával.

Partnerségre vonatkozó európai magatartási kódex

Az Európai Bizottság egyik tájékoztató jellegű szolgálati munkadokumentuma segítséget nyújt a tagállamoknak partnerségi szerződésük megfelelő kialakításához az előkészítési időszakban. A dokumentum emellett felvázolja a partnerségre vonatkozó európai magatartási kódex létrehozásának fő feltételeit, amelyek az érdekeltek közötti beszélgetések alapját képezhetik.

A Regionális Politikai Főigazgatóságon belül végzett elemzés kiemelte a partnerek kiválasztásának fontosságát. Több mint hatvan testület – szociális partnerek, régiók és minisztériumok – vett részt például a Görögország Nemzeti Stratégiai Referenciakerete (NSRF) megszervezésével kapcsolatos konzultációs eljárásban.

A résztvevők összeválogatásánál az volt a cél, hogy minden politikai terület és társadalmi csoport képviseltesse magát nemzeti és regionális szinten, az NSRF körül felmerülő tematikus és horizontális témákkal összhangban. Az ugyanolyan többszintű partnerek széleskörű részvételének, valamint az információáramlás átláthatóságának köszönhetően meg lehetett előzni az NSRF és a Működési Programok (OP) közötti összefüggéstelenség kialakulását. ▶▶

(1) Európa 2020 stratégia, COM(2010) 2020, 2010.03.03.

(2) Lásd az EP állásfoglalását a nemzeti és regionális szintű irányításról és partnerségről, mint a regionális politika területén működő projektek alapjáról (P6_TA(2008)0492, Beaupuy-jelentés); valamint az EP állásfoglalását a megfelelő irányításról az EU regionális politikájával, illetve az Európai Bizottság segítségnyújtási és irányítási folyamataival összefüggésben (P7_TA(2010)0468, Manescu-jelentés).

(3) Lásd az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság feltáró véleményét – A 2007 és 2013 közötti időszak helyes gyakorlatain alapuló hatékony partnerségek ösztönzése a kohéziós politikai programok irányítása terén (CESE 967/2010, Olsson-jelentés).

(4) Lásd a Régiók Bizottsága Többszintű kormányzásról szóló fehér könyvét (CONST – IV – 020, CdR 89/2009).

A KÖZÖS ELŐÍRÁSOKAT TARTALMAZÓ RENDELET (CPR) TERVEZETÉNEK 5. CIKKE

(1) A partnerségi szerződéshez és az egyes programokhoz a tagállamok mindegyikének partnerséget kell kialakítania a következő partnerekkel:

(a) A megfelelő regionális, helyi, városi és egyéb állami szervek;

(b) Gazdasági és a szociális partnerek; valamint;

(c) A civil társadalmat képviselő testületek, beleértve a környezetvédelmi partnereket, a nem-kormányzati szervezeteket, valamint az egyenlőség és a diszkriminációmentesség elősegítéséért felelős testületeket.

(2) A többszintű irányítással kapcsolatos megközelítésnek megfelelően a tagállamoknak be kell vonniuk a partnereket a partnerségi szerződések és az előrehaladási jelentések elkészítésébe, valamint a programok előkészítésébe, megvalósításába, monitorozásába és értékelésébe. A partnereknek részt kell venniük a programok monitoringbizottságaiban.

(3) A Bizottságot fel kell hatalmazni a kijelölt cselekmények elfogadására a 142. cikkel összhangban az európai magatartási kódex létrehozása érdekében, amely rögzíti a partnerség megvalósításának támogatásával, valamint az információk, a tapasztalatok, az ered-

mények és a jó gyakorlatok tagállamok közötti megosztásának lehetővé tételével kapcsolatos célokat és kritériumokat.

(4) Évente legalább egy alkalommal a CSF minden forrása esetében a Bizottságnak tanácskoznia kell a partnereket uniós szinten képviselő szervezetekkel a CSF forrásaiból eredő támogatás megvalósításával kapcsolatban.

Emellett a CPR olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek közvetlenül a partnerségre vonatkoznak, vagy a monitorozás, a jelentés és az értékelés elvével függenek össze.

A civil társadalmi szervezetek bevonása a programok fejlesztésébe kulcsfontosságú; a legtöbb tagállamban a civil társadalmi szervezeteket már a stratégiai fontosságú NSRF- és OP-dokumentumok elkészítési szakaszába bevonják különböző csatornákon: kérdőíveken, munkacsoportokon, nyilvános párbeszédiken, szemináriumokon vagy speciális webhelyeken keresztül.

A partnerek programalkotási folyamatba való bevonását sokféle *együttműködési platform* kialakításával is ösztönzik, amelyek célja a részvétellel kapcsolatos érdeklődés felkeltése. Ausztria hagyományos szociális partnerségi modellje például az Európai Szociális Alap (ESZA), valamint az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) programjainak megvalósításában köszön vissza. A gazdasági és szociális partnerek hagyományosan részt vesznek a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret kialakításában és monitorozásában egy állandó testületen – az Ausztriai Területi Tervezési Konferencián – belül.

Részvétel az értékelésben

A partnerek értékelési folyamatba történő bevonása a virtuozitást igénylő folyamat utolsó fázisa. Lengyelországban például az értékelés hatékonyságának nemzeti és regionális szinten történő támogatására a lengyelországi ESZA országos irányító hatóság egy humántőke-programmal kapcsolatos értékelést irányító csoportot hozott létre (HC műv.). A csoport olyan intézményekből és szervezetekből áll, amelyek érdek-

tek az értékelési folyamatban való részvételben, például az irányító hatóság képviselői, közvetítő szereplők (központi és regionális egyaránt), szociális partnerek, nemzeti értékelő egység és független értékelési szakértők.

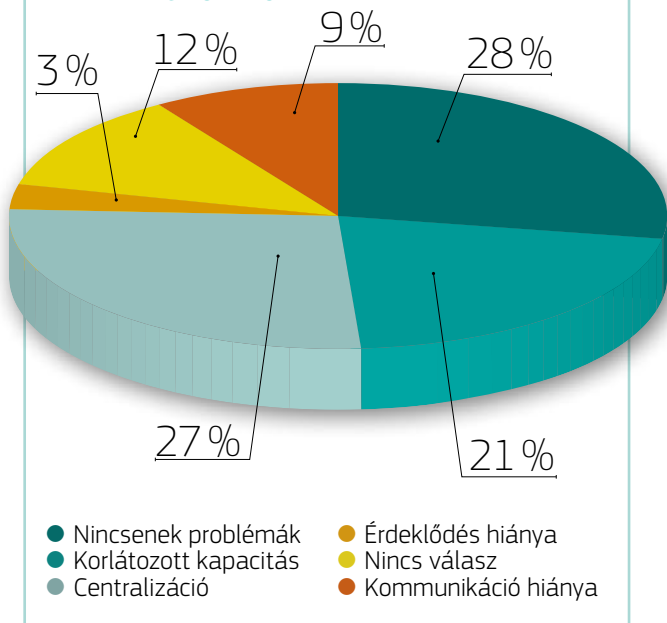
A Regionális Politikai Főigazgatóság felmérést végzett a programalkotási folyamat során a partnerek bevonásával kapcsolatban felmerülő akadályokról. A felmérés eredményei a grafikonon láthatók.

A *döntéshozatali eljárás centralizációját* például a partnerség gördülékeny működésének egyik fő akadályaként említették Portugáliában, Magyarországon, Máltán, Írországon, Szlovákiában, Hollandiában, Németországban, Franciaországban, valamint Spanyolországban.

Romániában, Magyarországon, Észtországban és Lettországon, valamint a nagyobb tapasztalattal rendelkező országokban, például Németországban, Franciaországban vagy Olaszországban a hatóságok kiemelték a civil társadalmi szervezetek *kapacitásának hiányát* a nemzeti és a regionális gazdasági politikában való részvétellel kapcsolatban, valamint a források hiányát, amely megakadályozza őket abban, hogy aktív résztvevőkké váljanak.

Ezen a területen néhány tagállam támogatta a szervezetek adminisztratív és pénzügyi kapacitását: programjukba speciális technikai támogatási tételeket illesztettek, azzal a céllal, hogy bevonják a partnereket.

A PARTNERSÉGEKKEL KAPCSOLATBAN FELMERÜLŐ PROBLÉMÁK

Az Egyesült Királyságban például a monitoring bizottság nyílt verseny keretében kiválasztott tagjainak javadalmazása a Wales-i Közgyűlés által meghatározott szabályok szerint történik. Lettorszában technikai támogatás vehető igénybe a partnerek szakmai kapacitásának erősítésére (képzések által), valamint részvételük ösztönzésére.

A partnerek azonosítása és befogadása

Néhány tagállamban, például Máltán, Írországon, Hollandiában vagy Svédországban a civil társadalom bevonása régi és jól bevált hagyomány, mivel általa független vélemények ismerhetők meg a politikai, kulturális, társadalmi és környezetvédelmi témákban, még úgy is, hogy partnerek kiválasztása ritkán történik előre meghatározott folyamatok vagy jogszabályi alapok szerint (Finnországban például ez a helyzet).

A partnerek azonosítása és befogadása terén bevált gyakorlatokat ezért ki kell emelni és át kell venni annak érdekében, hogy minden tagállamban szabványosítani lehessen a kohéziós politikai megvalósítását. A partnerségre vonatkozó európai magatartási kódex céljai határozzák meg a minimális követelményeket és az általános szabványt.

Strukturált párbeszéd

Az úgynevezett strukturált párbeszéd célja a külső kommunikáció javítása, az EU irányelvei és a Bizottság munkája átláthatóságának fokozása, valamint többszörös hatás elérése a kohéziós politika és az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek kommunikálásában. A strukturált párbeszéd emellett javítja a civil szervezetek hatékonyságát a közös célok elérésében, valamint fokozza az érintettség érzését, és erősíti a partnerséget.

A regionális és helyi önkormányzatokkal és a civil társadalmi szervezetekkel folytatott kétoldali és egyéb informális tárgyalások, illetve viták mellett a jelenlegi 11. cikknek és a jövőbeni 5. cikknek megfelelően évente egyszer hivatalos, társadalmi és strukturális párbeszédet szerveznek a civil társadalmi szervezetek és a Bizottság között.

STRUKTURÁLT PÁRBESZÉD

A strukturált párbeszéd alapvető célja a kohéziós politika közelebb hozása a polgárokhoz, valamint a kritikus tömeg megteremtése az irányelv támogatásához. A strukturált párbeszéd egy kölcsönös bizalmat teremtő mechanizmus, amelynek keretében a Bizottság kiemelt fontosságúnak tartja a szervezetek észrevételeit, és mindig elérhető és nyitott a vélemények befogadására. A Regionális Politikai Főigazgatóság három kerekasztalt rendezett 2010-ben és 2011-ben; a negyedikre még 2012 folyamán sor kerül.

A strukturált párbeszéd befogadó és részvételen alapuló folyamat, amely főként a civil ernyőszervezeteket (az EU „szatelitszervezeit”) érinti európai szinten. Ezek a szervezetek formálni tudják „Európa közvéleményét”, és kulcsfontosságú szerepet játszhatnak irányelveink fontosságának helyi szintű közvetítésében. Emellett képesek arra, hogy közvetítsék és felhívják a figyelmet a nemzeti és regionális szereplők véleményére (alulról felfelé), és továbbítsák a Brüsszelből származó fontos üzeneteket a helyi szintek felé (felülről lefelé) – elősegítve ezzel mind a Bizottság, mind annak tagjainak munkáját.

▶ REGIONÁLIS PROGRAMKEZELÉS HELYI SZINTEN: AZ AUSZTRIAI HELYZET

Amikor Ausztria 1995-ben belépett az Európai Unióba, a szövetségi kormányzat és a szövetségi tartományok együttműködve dolgoztak ki egy olyan innovatív és inkluzív helyi regionális programkezelési struktúrát, amely elősegítette az EU strukturális alapjai (különösen az Európai Regionális Fejlesztési Alap) által elvárt követelmények teljesítését.

Az EU strukturális alapjainak fogadását előkészítő lépések sikeres megvalósítása után az EU támogatási rendszere beépült a helyi önkormányzatok és a regionális fejlesztési szervezetek helyi szintű mindennapi munkájába. Ez a struktúra immár 32 regionális programkezelő testület hálózatát jelenti szerte Ausztriában, amelyek munkáját országos szinten koordinálja a „Regionalmanagement Österreich” iroda.

A regionális programkezelő testületek mára egy jól működő olyan struktúrát alkotnak, amely projektek ezreit juttatja el kiegyensúlyozott módon a régiókba, mindig a helyi igényekhez illeszkedve és folyamatosan mérlegre helyezve az ország vidéki és városi régióinak szempontjait.

Ausztria már az EU-csatlakozás előtt is kereste a finom egyensúlyt a nagyvárosok és a vidék (többek között a hegyvidéki települések) fejlesztésében, nehogy elhanyagolják ez utóbbiak kézműiparát és gazdag tradícióit. A „Family Austria” program is a régiók fejlesztése melletti országos elkötelezettséget tükrözte.

Ennek kulcsa egy olyan regionális programkezelési struktúra volt, amely alulról építkezve biztosította a teljes inkluzivitást, miközben a központi kormányzat makrogazdasági igényeivel is összhangban volt.

Helyi szervezet

Ausztriában a regionális programkezelés olyan kisebb szervezetekre épül, amelyek célja a helyi fejlesztések elősegítése, a kapcsolatépítés, a gazdasági és jogi tanácsadás, illetve a regionális szintű projektek megvalósításában való részvétel. Ennek a struktúrának a célja a helyi közösségekkel és érdekeltekkel való közvetlen kapcsolat kialakítása – a központosított szervezeti keretek feladása nélkül.

A regionális programkezelő testületek többsége (74 %-a) magántársaságként vagy korlátolt felelősségű társaságként van bejegyezve. A társaságok tagjai között települési önkormányzatok, vállalatok és magánszemélyek egyaránt megtalálhatók. A szociális partnerek – kereskedelmi kamarák, szakszervezetek, agrárkamarák, munkavállalói érdekképviselők és helyi munkaügyi központok – tagként vagy tanácsadói szerepkörben vannak jelen.

Mára a regionális programmenedzserek nem csupán a stratégiai tervezésért felelőségek, de a projektek tényleges megvalósításában is részt vesznek, és folyamatosan dolgoznak

„Munkánk fontos része a települések közötti együttműködés erősítése a helyi szinteken. „

a kapcsolatok bővítésén. A kommunikációs és kapcsolatlemtési képességek a siker kulcselemei.

Bár az egyes regionális programkezelő testületek szervezeti felépítésük és helyi célkitűzéseik tekintetében különbözhetnek egymástól, összeköti őket a helyi régiójuk fejlesztésére irányuló vállalkozói szellem.

Helyi kapcsolódási pontok

A regionális programkezelő testületek hálózata az országos és helyi érdekek egyeztetésében közvetítő adminisztratív szerepkört is betölt. A regionális programkezelő testületek nagyon eredményesek „híd” szerepükben: összeköti az országos tervek regionális vetületeit a helyi közösségek szükségleteivel és erőforrásaival. Ausztria regionális fejlesztéseiben ennek megfelelően értékes újtásként vannak elismerve, a helyi szintekkel való összeköttetésben létfontosságú szerepet látva el.

A helyi testületek aktívan tevékenykednek régiójuk további fejlesztésén, a foglalkoztatás bővítésén, a mezőgazdaság és a technológia erősítésén, valamint az innováció minden területen való támogatásán.

A különböző regionális programkezelő testületek legfontosabb szolgáltatásai, tevékenységei és projektjei közé tartoznak a bevezető mintaprojektek, a projektek megtervezése, monitorozása és utánkövetése, valamint az EU-programok megvalósításának elősegítése.

Ezek a testületek a helyi közösségek határain túlnyúlva továbbépíthetik a kapcsolati hálókat, stratégiai segítséget vonhatnak be a fejlesztésekhez, dolgozhatnak konkrét projektöleleteken, és továbbvihetik azokat a megvalósulás felé, tanácsadással és megfigyeléssel segítve a munkát.

Regionális programkezelési testületek munkában

1982-ben Alsó-Ausztria (Niederösterreich) volt az egyik első regionális programkezelő testület megalakulásának színe helye – ez a testület az erdős területeket helyezte működésének középpontjába.

Helene Mader, az alsó-ausztriai regionális programkezelő testület munkatársa így foglalta össze tevékenységüket: „Szervezetünk arra törekszik, hogy összhangba hozza régióink érdekeit az országos szintű prioritásokkal, illetve az országos és uniós stratégiákkal. Munkánk fontos része a települések közötti együttműködés erősítése a helyi szinteken. A településeinkkel szomszédos területekkel való egyeztetés javítását szintén feladatunkul tűztük ki”.

Tirolban összesen nyolc regionális programkezelő testület működik, amelyek egyfelől a fenntartható regionális fejlődés helyi agytrösztjei, másfelől gyakorlati szakmai segítséget is nyújtanak a projektek megvalósításában.

„Tirol regionális programkezelő testületei önkéntes társulások a régiók szintjén, amelyek azért alakultak meg, hogy előmozdítsák a régiók közötti célirányos együttműködést csakúgy, mint a régiók, az állam, a szövetségi kormányzat és az EU közötti kooperációt. Segítenek összpontosítani regionális fejlesztéseink célkitűzéseit. Munkájuk témák köré csoportosul, az érdekeltek és az érintettek rendkívül széles körének bevonásával” – fejtette ki Andrea Fink, az egyik tiroli regionális programkezelő testület munkatársa.

„Jelentős szerepet vállalnak a projektek kezdeményezésében és fejlesztésében, és az EU regionális támogatási programjainak megvalósításából is kiveszik a részüket” – tette hozzá.

Josef Fanninger, a lungau regionális programkezelő testület igazgatója szerint: „A regionális programkezelés struktúrái biztosítják, hogy mindig legyen kihez fordulni műszaki segítségért, tanácsadásért és információforrásokért. Támogató keretet biztosítanak az uniós programok megvalósításához, miközben kapcsolatot teremtenek a regionális szinten tevékenykedők, az üzleti társulások és más regionális programkezelő testületek között”.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ
<http://www.rm-austria.at/>

▶ A KOHÉZIÓS POLITIKA TELJESÍTMÉNYE 2007 ÉS 2013 KÖZÖTT

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Kohéziós Alap társfinanszírozásában a 2007 és 2013 időszakban az EU 27 tagállamában megvalósuló programok teljesítményének monitorozásával foglalkozó szakértőkből álló hálózat közös jelentésben⁽¹⁾ foglalta össze tapasztalatait. A szakértők számos témát érintenek az általános gazdasági háttértől a programok megvalósításán keresztül az elért eredményekig. A jelentés rámutat, hogy a kohéziós politika megvalósításának üteme 2010-ben felgyorsult, bár néhány országban felvetődött a kérdés, hogy megvan-e a megfelelő kapacitás a rendelkezésre álló támogatások felhasználására a programidőszak hátralévő részében. Számos országban törekedtek a megvalósítás hatékonyabbá tételére oly módon, hogy többek között azokra a területekre csoportosították át a kiadásokat, amelyek több támogatást igényeltek, illetve amelyeken a támogatást gyorsabban el lehet költeni.

Gazdasági korlátok

Nem meglepő módon a nemzeti fejlesztésre fordított kiadásokat egyre több korlátozó tényező érintette az utóbbi időben. Ez megnehezítette a tagállamok számára a kohéziós politika programjainak közös finanszírozásához szükséges források megszerzését. Számos új tagállamban (EU12) ezzel egy időben – a nemzeti költségvetési megszorításokból kifolyólag – az uniós finanszírozás vált gyakorlatilag az egyetlen forrássá a fejlesztési költségek fedezéséhez.

Az elemzések azt mutatják, hogy a költségvetési hiányok csökkentését célzó intézkedések fokozták a régiók közötti különbségeket. A kormányzati transzferek csökkentése visszafogta a fejlesztéshez rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat – közvetlenül és a társfinanszírozás mérséklése által egyaránt. Azokban a régiókban, amelyekben a tradicionálisabb ágazatok vannak túlsúlyban (pl. textilipar), a gazdaság a jelenlegi válság alatt is rosszul teljesített. A gyártóiparra alapozó régiók, bár komoly hátrányba kerültek az export visszaesése miatt, számos esetben helyre tudtak állni, mivel az EU-n kívüli piacokon értékesíteni tudták termékeiket.

Bár a rendelkezésre álló állami források sok esetben megszűntek, a regionális politika a legtöbb tagállamban továbbra is a meglévő strukturális problémák kezelésére összpontosított ahelyett, hogy az új tevékenységekhez idomult volna és azokat helyezte volna a középpontba.

2007 óta elért eredmények

A programidőszak első négy éve alatt számos jelentős eredmény született.

Összesen 189 000 (teljes munkaidős) állás jött létre az EU-n belül a megvalósított projektek által.

Csaknem 24 000 vállalat kapott támogatást az induláshoz, és több mint 100 000 KKV vett igénybe segítséget a beruházáshoz és az innovációhoz kötődő tevékenységekhez.

Mintegy 19 000 kutatással, technológiai fejlesztéssel és innovációval (RTDI) kapcsolatos projekt és 6 000 üzleti kutatási-együttműködési projekt részesült támogatásban.

Ami az infrastruktúrát illeti, csaknem 920 000 ember számára vált elérhetővé a szélessávú internet. További mintegy 1,5 millió ember élvezhette a tiszta ivóvízhez való hozzájutás eredményeit, és több mint 3,3 millió ember lakóhelyén építettek ki csatornahálózatot.

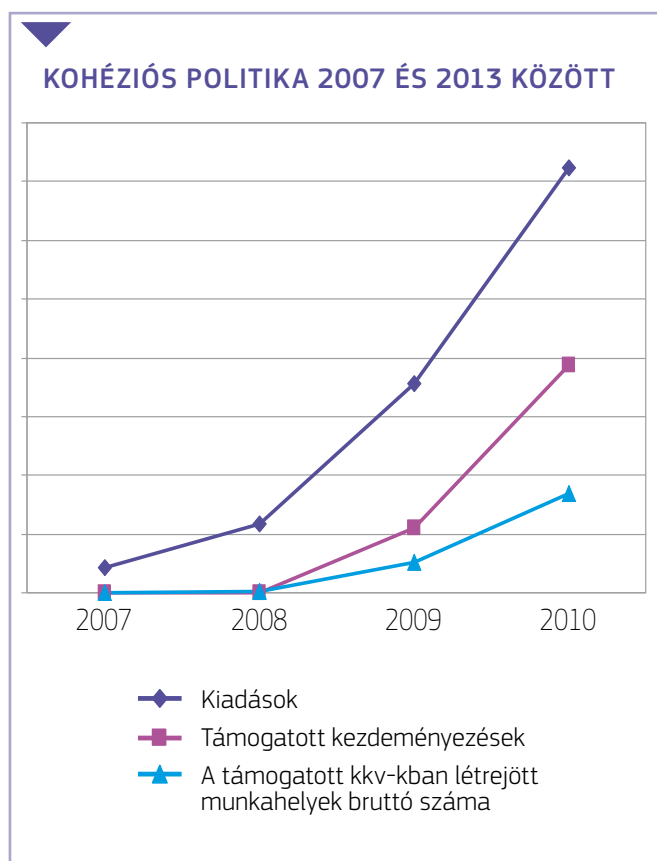
A transeurópai szállítási hálózat mintegy 280 km autópályával és 285 km vasúthálózattal bővült, és jelentősen csökkent az utazás időtartama az utak és a vasútvonalak fejlesztésének köszönhetően, különösen az új tagállamokban (EU12); emellett 800 km² elhagyott vagy szennyezett föld megtisztítására került sor.

(1) A kohéziós politika 2007 és 2013 közötti teljesítményének elemzését végző értékelő hálózat.

2010-es eredmények

A kohéziós politika programjainak megvalósítása új lendületet nyert 2010-ben, bár néhány országban (különösen Romániában, Bulgáriában és Olaszországban) jelentős késések voltak tapasztalhatók. A szakértők kiemelik, hogy néhány országban valóban kérdéses a megfelelő kapacitás megléte ahhoz, hogy a rendelkezésre álló támogatásokat a programidőszak hátralévő részében hatékonyan fel lehessen használni.

Fennáll a veszélye annak, hogy egyes országokban a támogatások felhasználására helyeződik a hangsúly, és ennek következtében a támogatott projektek minősége, valamint a fejlődési célkitűzések megvalósításában játszott hatékony szerepe háttérbe szorul. A nehéz gazdasági helyzet és az állami költségvetésekre nehezedő nyomás miatt minden eddiginél fontosabb, hogy a források felhasználása a leghatékonyabb módon történjen.

Kifizetések

Az ERFA és a Kohéziós Alap fejlesztésekhez nyújtott támogatásának aránya az előrejelzések szerint átlagosan 40%-os részt képvisel évente az állami tőkebefektetésekből az új tagállamokban (EU12) a programidőszak hátralévő részében; ez az arány 8% körüli Cipruson, 28% Szlovéniában, és mintegy 75% Magyarországon és Szlovákiában.

Az EU tagállamaiban a programokhoz rendelkezésre álló költségvetés körülbelül 55%-át használták fel a projektekhez 2010 végéig; ez a szám több mint kétszerese az előző évben jellemző értéknek (23%). Romániában, Bulgáriában és Olaszországban azonban jóval kisebb arányú volt a felhasználás: a rendelkezésre álló forrásoknak csak mintegy egyharmadát használták fel.

Ezekben és még néhány másik országban a legtöbb területen a megvalósítás késedelmesen történik; ez az intézményi és a tervezési kapacitás hiányát, valamint a társfinanszírozási lehetőségek korlátozott rendelkezésre állását jelzi – utóbbi a kedvezőtlen gazdasági helyzetnek, valamint a bizonytalan kilátások miatti alacsony szintű érdeklődésnek tudható be.

A helyzet orvoslására a késéseket csökkentő intézkedéseket hoztak, amelyek többek között magukba foglalják a kiadások átcsoportosítását azokra a területekre, ahol a rendelkezésre álló források gyorsabban elkölthetők (pl. vasútépítés helyett inkább útépítés). A kifizetési rendszerek átalakítására is sor került, amelynek célja a hatékonyság fokozása és a szabályozások egyszerűsítése. A személyzet hatékonyabb képzése, a külső szakértők bevonása és az EIB-től, valamint egyéb helyekről származó kölcsönök igénybevétele a közös finanszírozással kapcsolatos problémákat hivatott enyhíteni.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm#1

▶ STRUKTURÁLIS ALAPOK, AMELYEK SEGÍTENEK AZ EU-NAK KILÁBALNI A GAZDASÁGI VÁLSÁGBÓL

Nagyobb társfinanszírozási arány öt országban

Kiemelt figyelem irányul azokra a tagállamokra, amelyek különleges gazdasági segítségben részesülnek – ezek az úgynevezett „programországok” (Görögország, Írország, Lettország, Portugália és Románia).

Az EU-tagállamok kormányai és az Európai Parlament 2011 decemberében egy átmeneti eszköz létrehozásáról állapodtak meg, amely lehetővé teszi az európai uniós társfinanszírozás átmenetileg akár 10 százalékponttal való növelését ezen különleges segítséget igénylő országok esetében.

Így a rendelkezésre álló EU-finanszírozás növelése nélkül válik lehetővé a szóban forgó négy ország – Görögország, Lettország, Portugália és Románia – projektjeinek akár 95%-os társfinanszírozása a 2007 és 2013 közötti pénzügyi tervezési időszakban.

Írország esetében a társfinanszírozási arány jelenleg legfeljebb 60 százalék lehet; korábban ez az érték 50% volt. A társfinanszírozási arány növelése a jövőben kizárólag az érintett tagállamok kérésére történhet, és csak az alatt az idő alatt érhető el, amíg az adott ország makroökonómiai szintű segítségnyújtásban részesül.

Az európai gazdaság újraélesztését, a munkahelyek teremtését és a gazdasági növekedés serkentését célzó stratégiák egy része kiemelt figyelmet fordít az EU strukturális alapjaira, és azokat célirányos beruházási csatornaként használja fel. Napjainkban kiemelt szempont a rendelkezésre álló beruházások gyorsabb folyósítása, és néhány tagállamban a finanszírozás átprogramozására is sor került, így a finanszírozás olyan ágazatokba irányul, ahol a források felhasználása gyorsan végbe mehet. A strukturális alapok költségvetési és működési programjai jelentette keretek betartásával ezekkel az intézkedésekkel olyan növekedésserkentő beruházásokra kerül sor, amelyek közvetlen hatást gyakorolnak, és hosszú távú gazdasági előnyökkel járnak.

A jelenlegi, megszorításokkal teli gazdasági helyzetben, amikor az országok költségvetése szigorú korlátok között mozog, a társfinanszírozás átmeneti serkentése pozitív és örömmel fogadott lépés a növekedést ösztönző beruházások folytatása szempontjából.

2009 óta tartó tevékenység

2009 áprilisában számos jelentős intézkedés lépett hatályba annak érdekében, hogy az EU kohéziós politikája nagyobb hatást tudjon kifejteni és eközben rugalmas lehessen. A finanszírozási folyamatok felgyorsítását célzó jogalkotási változások és egyéb ajánlások középpontjában az adminisztráció leegyszerűsítése, a programvezetőknek biztosított nagyobb rugalmasság, a tevékenységek előtérbe helyezése, a tőkeinjekciók, valamint a technikai támogatás fokozott használata állt.

Ezzel kapcsolatban 13 egyéni intézkedésre érkezett javaslat. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és az Európai Szociális Alap (ESZA) programjaihoz például 6,25 milliárd euró értékű előlegfizetést rendeltek hozzá, serkentve ezzel a nemzeti, regionális és helyi hatóságok készpénzforgalmát. Az előlegfizetések teljes összege mára eléri a 11,25 milliárd eurót.

„Ezen források segítségével a tagállamok szélesebb hatókörű támogatási rendszereket hozhatnak létre különösen a fiatalok számára.”

A programok kezelése terén javult a rugalmasság: az intézkedések átprogramozásának engedélyezésével lehetővé válik a gazdasági válság enyhítése, valamint a finanszírozás felgyorsítása a nagyobb növekedési potenciállal rendelkező területeken.

Olaszországban folyamatban van a déli vagy Mezzogiorno régiókhoz tartozó akcióterv kidolgozása, amelynek középpontjában az oktatás, a foglalkoztatás, a szélessávú internettel kapcsolatos beruházások, valamint a vasúti hálózat fejlesztésének támogatása áll. A 3,1 milliárd euró értékű támogatás átprogramozással gyorsabban folyósítható. Az Európai Bizottság folyamatos segítséget nyújt azoknak a tagállamoknak, amelyek a kiemelkedő növekedési potenciállal rendelkező fontos gazdasági szektorokba szeretnék összpontosítani a támogatásokat.

Az eljárások egyszerűsítése és a nagyobb rugalmasság biztosítása érdekében a szabályozások terén is számos változtatásra került sor. Ezek többek között az állami támogatásokra, a jelentősebb beruházási projektekre, valamint az energiahatékonyságnak és az energiatakarékosságnak az építőipari ágazatban történő javítására összpontosítottak.

Az uniós befektetések maximális kihasználása érdekében a technikai segítségnyújtás fokozására is sor került a főbb projektek előkészítésével kapcsolatban. Az Európai Beruházási Bankkal (EIB) együttműködésben számos olyan intézkedésre került sor, amelyek egyszerűsítik a pénzügyi eszközök, például a garanciák használatát, különösen új kis- és középvállalatok (KKV-k) létrehozása esetén.

A munkanélküli és a hátrányos helyzetű fiatalok támogatása

Az egyik legfőbb aggodalmat az európai fiatalok körében tapasztalható nagy munkanélküliségi ráta okozza. A Bizottság felszólította a tagállamokat, hogy használják fel az Európai Szociális Alap projektekhez még hozzá nem rendelt, uniós finanszírozás és nemzeti társfinanszírozás keretében rendelkezésre álló 22 milliárd eurós összegét.

Ezen források segítségével a tagállamok szélesebb hatókörű támogatási rendszereket hozhatnak létre különösen a fiatalok számára. A tagállamok emellett 4,3 millió euró értékű technikai segítségnyújtást is igénybe vehetnek az Európai Szociális Alapon keresztül, amelynek segítségével fejleszteni vagy bővíteni tudják a gyakornoki rendszereket és programokat, támogatva ezzel a fiatal és a szociális vállalkozókat.

A tagállamok tehát már meg tudják változtatni az egyes eszközkhöz tartozó forrásokat, vagy új eszközöket vezethetnek be munkaerőpiacuk jellemzőinek megfelelően. Új intézkedéseket vezettek be, vagy nagyobb hangsúlyt helyeztek a meglévő, ESZA által támogatott intézkedésekre Belgiumban, a Cseh Köztársaságban, Franciaországban, Írországon, Olaszországban, Litvániában, Lettországon, Luxemburgban, Hollandiában, Portugáliában, Szlovéniában, Görögországban, valamint az Egyesült Királyságban.

Az intézkedések főként a válság által leginkább érintett csoportokra vonatkoznak; keretükben az állások megtartását és az (újra)integrációt ösztönző rendszerek kidolgozására kerül sor, néhány intézkedés pedig a gazdasági válság által hátrányosan érintett szektorokra (például gyártóipar, építőipar és textilipar) összpontosít.

Támogatás Portugáliában

A „Épületek rehabilitációja az Urbanização de Vila D’Este – Vilar de Andorinho – Phase I – Vila Nova de Gaia területeken” projekt a városok integrált megújításával foglalkozik; célja a lakóépületek energiahatékonyságának javítása. A beruházások többek között a hőszigetelésre, a bejáratok és lépcsőházak helyreállítására, az ablakkeretek javítására és/vagy cseréjére, valamint szellőző- és világítási rendszerek telepítésére terjednek ki. Teljes beruházás: 5,2 millió euró, EU-hozzájárulás: 4,2 millió euró.

Biotechnológiai terjeszkedés: Az Aveiróban megvalósuló „Biocant II” projekt keretében a Cantanhede-i Technológiai Parkot bővítik: egy biotechnológiai vállalatoknak helyet adó létesítmény építésére, valamint az ahhoz tartozó, főként a laboratóriumi szolgáltatásokat támogató infrastruktúra kialakítására kerül sor. Teljes beruházás: 3,89 millió euró, EU-hozzájárulás: 50%.

Támogatás Írországban

CASALA: A Centre for Affective Solutions for Ambient Living Awareness (CASALA) központ a Dundalk Institute of Technology campus két alkalmazott kutatási központjának egyike. Elsődleges funkciója az ír iparral való együttműködés a termékinnováció ösztönzése érdekében, valamint az üzleti versenyképesség és a piaci vezető szerep megvalósítása a környezetben működő szektorban. Az 1,82 millió euró beruházási csomag részét képező 1,41 millió euró értékű támogatás segítségével a központ a Dundalk informatikai részlegének nyújt segítséget abban, hogy hatékonyan tudjon versenyezni a nemzeti és nemzetközi támogatási kezdeményezésekben, különösen az EU „Mértő időskor az információs társadalomban” akciótervével kapcsolatban.

Támogatás Görögországban

Az attikai és nyugat-görögországi régióban megvalósuló **Corallia Clusters Initiative** (Hellén Technológiai Klaszter Kezdeményezés) (kb. 37 millió euró 2007 és 2013 között) az állami és a magánszektor együttműködése, amely innovációs klaszterek létrehozásával törekszik a versenyképesség, a vállalkozási kedv és az innováció ösztönzésére a tudást igénylő, exportorientált technológiai szegmensekben. A Corallia mikroelektronika és beágyazott rendszerek területén megvalósított tevékenységei látható eredményeket hoznak: jelentős fejlődés tapasztalható az éves megtérülés, az export, a szabadalmak benyújtása, valamint a munkahelyteremtés területén. Az új „alulról építkezés” elv alkalmazásával már számos sikeres kezdeményezés valósult meg.

E-recept: A bevezető projektként indult kezdeményezés célja a görög egészségügyi szektorban tapasztalható szükségtelen költségek visszaszorítása, és ezáltal évi 1 milliárd euró megtakarítása volt. Egy viszonylag kis költségvetésű (25 millió euró értékű) e-egészségügyi projektről van szó, amely a becslések szerint az első évben 200 millió euró közvetlen hasznot eredményez a görög állami költségvetés számára, valamint további 500 millió euró közvetett hasznot hoz a feleslegesen felírt gyógyszerek és a szükségtelen kezelések csökkentése által.

Lettországból például a 135 millió euró értékű forrás újrafelosztása során további forrásokat rendeltek hozzá a foglalkoztatás javítására (összesen 63,5 millió euró), vagyis munkahelyek biztosítására a leginkább veszélyeztetett személyek számára a foglalkoztatási program keretében, a munkavállalók készségeinek fejlesztésére, képzési lehetőségek biztosítására a nehézségekkel küzdő vállalatoknál részmunkaidőben dolgozó személyek számára, valamint a társadalmi befogadás ösztönzésére.

Decentralizált döntéshozatal kisebb projektek esetében

2010 júniusa óta az Európai Bizottság jóváhagyása csak azokhoz a projektekhez szükséges, amelyek teljes értéke (EU- és nemzeti forrásokat egyaránt felhasználva) meghaladja az 50 millió eurót. A küszöbérték 25 millió euróról való felemelésének köszönhetően több projekt indítható el közvetlenül, az uniós források általános szabályozási mechanizmusainak bevonása nélkül.

A KKV-k hitelhez jutásának segítése

Európában a kis- és középvállalatok biztosítják a legtöbb állást, az újonnan elhelyezkedők 80 százaléka kis- és középvállalatoknál helyezkedik el. A strukturális alapok mostantól olyan garanciát jelenthetnek a KKV-k számára, amely lehetővé teszi a hitelhez való hozzáférésüket. Mindez nem csak a vállalat indulásakor, hanem bővítés esetén is érvényes. Mintegy 500 millió euró értékű uniós forrást programoztak újra annak érdekében, hogy azok garancia céljára igénybe vehetők legyenek.

Kiemelt projektek Görögországban

A Bizottság és a görög hatóságok összeállítottak egy több mint 180 stratégiai növekedésserkentő projektet tartalmazó listát. A tervek szerint az összesen 11,5 milliárd euró értékű (EU- és nemzeti forrásokat egyaránt felhasználó) projekteket 2013 végéig megvalósítják, ezáltal 90 000 – 108 000 új munkahely jöhet létre.

A 2011 közepén létrehozott Taskforce for Greece munkacsoport segítséget nyújt a görög hatóságoknak a strukturális alapok beruházásainak gyakorlati megvalósításához.

►TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_hu.cfm

DR. WALTER DEFFAA
A Regionális Politikai
Főigazgatóság új
főigazgatója

►BEMUTATKOZIK AZ ÚJ FŐIGAZGATÓ

A Regionális Politikai Főigazgatóság új főigazgatója, Dr. Walter Deffaa komoly szakmai múlttal rendelkezik pénzügyi és gazdasági területen. A Tübingeni Egyetemen és a Berlieni Műszaki Egyetemen közgazdaságtant hallgatott, a Stuttgart-Hohenheimi Egyetemen szerzett közgazdaságtani PhD fokozatot, és képesített belső ellenőri (Certified Internal Auditor) oklevéllel is rendelkezik. Emellett 1999 és 2009 között oktatóként dolgozott a Brugge-i Európa Egyetemen.

1983 óta dolgozik a brüsszeli Európai Bizottságnál, 2012 februárja óta regionális politikai főigazgatóként. Korábban, 2009 és 2012 között adóügyi és vámmuniós főigazgatóként, 2004 és 2009 között a belső ellenőrzési szolgálat főigazgatójaként, 2003 és 2004 között a Regionális Politikai Főigazgatóság pénzügyi vezetőjeként, 2001 és 2003 között a Főtitkárság vezetőjeként, 1999 és 2001 között a költségvetési főigazgatóság vezetőjeként, 1997 és 1999 között pedig Wulf-Mathies EU-biztos kabinetfőnökeként dolgozott. Több kiadványa is megjelent az európai pénzügyi és ellenőrzési problémák témakörében.

▶ REGIOSTARS DÍJVERSENY: AZ INNOVATÍV PROJEKTEK ÜNNEPE

A RegioStars 2012 díj június 14-i brüsszeli díjátadó ünnepségén az innovatív projektek kerültek reflektorfénybe; a hön áhított RegioStars díjat Johannes Hahn, az EU regionális politikáért felelős biztosa és a RegioStars-zsűri elnöke, Luc van den Brande adta át az öt győztesnek. A zsűri kiemelte az öt kategóriában EU-szerte végzett kiváló és innovatív gyakorlati munkát. Ennek megfelelően mind a 24 döntőst nyertesnek kiáltották ki, akik követendő példaként szolgálhatnak mások számára. Az évente megrendezett RegioStars díj célja az EU kohéziós politikája keretében támogatott innovatív projektek elismerése és díjazása. A díjverseny 2008-ban indult, így már a 6. díjátadó előkészületei vannak folyamatban, amelyre 2013 februárjában kerül majd sor.

A ceremóniának az 1930-as években épült brüsszeli Hotel Le Plaza színházterme adott helyet

INTELLIGENS NÖVEKEDÉS

GYŐZTES: ECO WORLD STYRIA

A díjat Gerd Gratzer, a stájerországi önkormányzat gazdasági és innovációs osztályának vezetőhelyettese és Sabine Seiler, az Eco World Styria projektvezetője vehette át. A projekt célja a tiszta technológiát használó („cleantech”) sikeres vállalatok számának növelése az ausztriai Stájerországban, valamint az, hogy a régió globális szinten is kiemelt helyé váljon a tiszta technológiával foglalkozó innovatív cégek számára. A projekt emellett a zöld technológiák területén a régió globális versenyképességének innovatív eszközökkel történő növelésére és a gazdasági növekedés fokozására is törekszik. ▶További információ: www.eco.at

A díjat Gerd Gratzer, a stájerországi önkormányzat gazdasági és innovációs osztályának vezetőhelyettese és Sabine Seiler, az Eco World Styria projektvezetője vehette át. A projekt célja a tiszta technológiát használó („cleantech”) sikeres vállalatok számának növelése az ausztriai Stájerországban, valamint az, hogy a régió globális szinten is kiemelt helyé váljon a tiszta technológiával foglalkozó innovatív cégek számára. A projekt emellett a zöld technológiák területén a régió globális versenyképességének innovatív eszközökkel történő növelésére és a gazdasági növekedés fokozására is törekszik. ▶További információ: www.eco.at

FENNTARTHATÓ NÖVEKEDÉS

GYŐZTES: GRABS (GREEN AND BLUE SPACE ADAPTATION FOR URBAN AREAS AND ECO-TOWNS – A VÁROSI TERÜLETEK ÉS ÖKOVÁROSOK ZÖLDTERÜLETEINEK ÉS VIZEINEK TUDATOS TERVEZÉSE)

A nyolc tagország (Ausztria, az Egyesült Királyság, Görögország, Hollandia, Litvánia, Olaszország, Svédország és Szlovákia) 14 GRaBS-partnere nevében Diane Smith, a GRaBS projekt vezető partnere és Christophe di Pompeo, a Nord-Pas

de Calais-i regionális tanács tagja vette át a díjat. A GRaBS biztosítja azokat az eszközöket és ismereteket, amelyek segítségével az európai városfejlesztési tevékenység megfelelően igazodhat az éghajlatváltozás hatásaihoz. A projekt kültéri területek és épületek kialakítását és újramodellezését teszi lehetővé az állami szervek, a várostervezők, az építészek és más tervezők számára annak biztosítása érdekében, hogy azok ellenállóak legyenek a klímaváltozás és a rendkívüli időjárási körülmények hatásaival szemben.

▶További információ: <http://www.grabs-eu.org/>

INKLUZÍV NÖVEKEDÉS

GYŐZTES: 040 – Older people for older people (Idősek az idősekért)

A díjat Kate Stephen, az egyesült királyságbeli University of the Highlands and Islands vidéki egészségügyi központjának munkatársa, valamint Jim Millard, a skót kormányzati EU-iroda vezető politikai tanácsadója vehette át az 040 projektért,

Johannes Hahn és Luc van den Brande
a RegioStars valamennyi győztesévelJohannes Hahn, az EU
regionális politikáért
felelős biztosaLuc van den Brande,
a RegioStars-zsűri elnökeJohannes Hahn és Luc van den Brande
a RegioStars zsűrijével

A rangos RegioStars díj

amely a vidéki közösségeket támogatja különböző szolgáltatások biztosításában az idősök egymás iránti segítségnyújtásának ösztönzésével. A projektben partnerként résztvevő régiók Európa északi peremén – Finnországban, Grönlandon, Észak-Írországon, Skóciában és Svédországban – a különböző közösségekkel való együttműködés során alternatív módszereket kutattak és fejlesztettek ki az idősebb állampolgárok támogatására és szolgálatára. A cél konkrétan a szolgáltatások nyújtásában jelentkező hiányosságok pótlása volt annak érdekében, hogy az idősebbek továbbra is saját otthonukban és közösségükben élhessenek.

▶További információ: www.O40s.eu

CITYSTAR

GYŐZTES: SÖM – Délkelet-Malmö

A díjat Pontus Lindberg (balra), a Skane-Blekinge-i regionális strukturális alap elnöke és Anders Nilsson, Fosie városrész önkormányzatának elnöke vehette át az SÖM projektért, amelynek célja egy társadalmi, környezeti és pénzügyi szempontból fenntartható környezet megteremtése volt a svédországi Malmö négy hátrányos helyzetű délkeleti városrészében. Az SÖM projekt a lakosok, különböző magánszereplők,

ingatlantulajdonosok, valamint a kereskedelmi és az ipari szektor összefogásával stratégiai partneri kapcsolatot hozott létre, és egy megújítási akciótervet is felvázolt a város jövőbeni fejlesztéséhez. ▶További információ: www.malmo.se

INFORMÁCIÓ ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

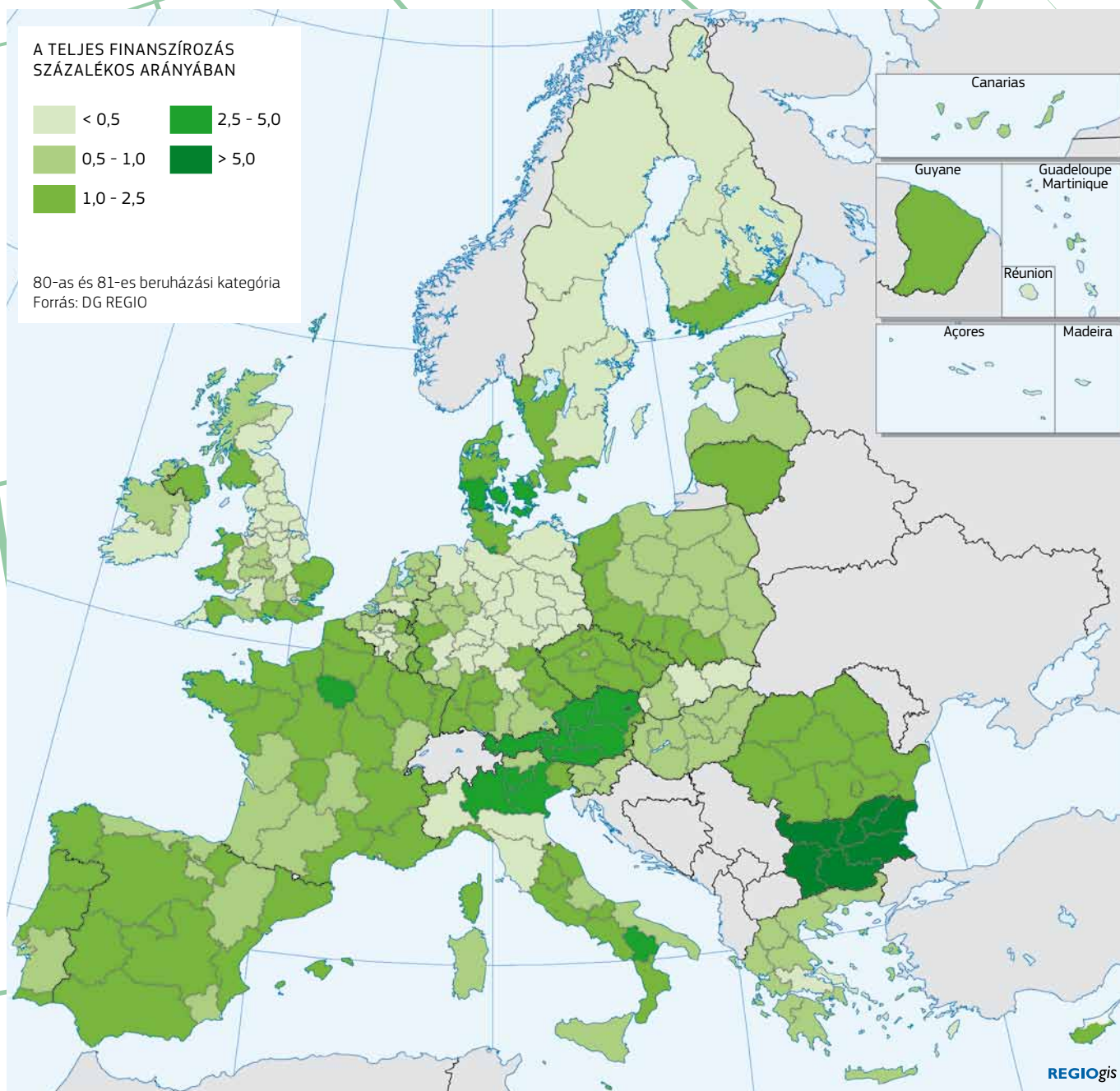
GYŐZTES: PODLASKIE TARTOMÁNY

A díjat Jarosław Dworżański (jobbra), a lengyel Podlaskie tartomány vezetője és Zbigniew Nikitorowicz kabinetvezető vehette át az EU regionális politikája keretében támogatott projektekről nyilvános tájékoztatást nyújtó internetes eszközökért. A győztes webhely átfogó és részletes lengyel és angol nyelvű információt nyújt a közös finanszírozású beruházásokról és a programok kedvezményezettjeiről, és felhasználóbarát eszközöket kínál a projektek hatásainak és megvalósításának szemléltetéséhez. A webhely emellett az EU programjainak és beruházásainak népszerűsítése érdekében olyan gyakorlati tapasztalati példákat is ismertet, amelyek jelentősen hozzájárultak a tartomány fejlődéséhez.

▶További információ: www.podlaskiedotacje.pl

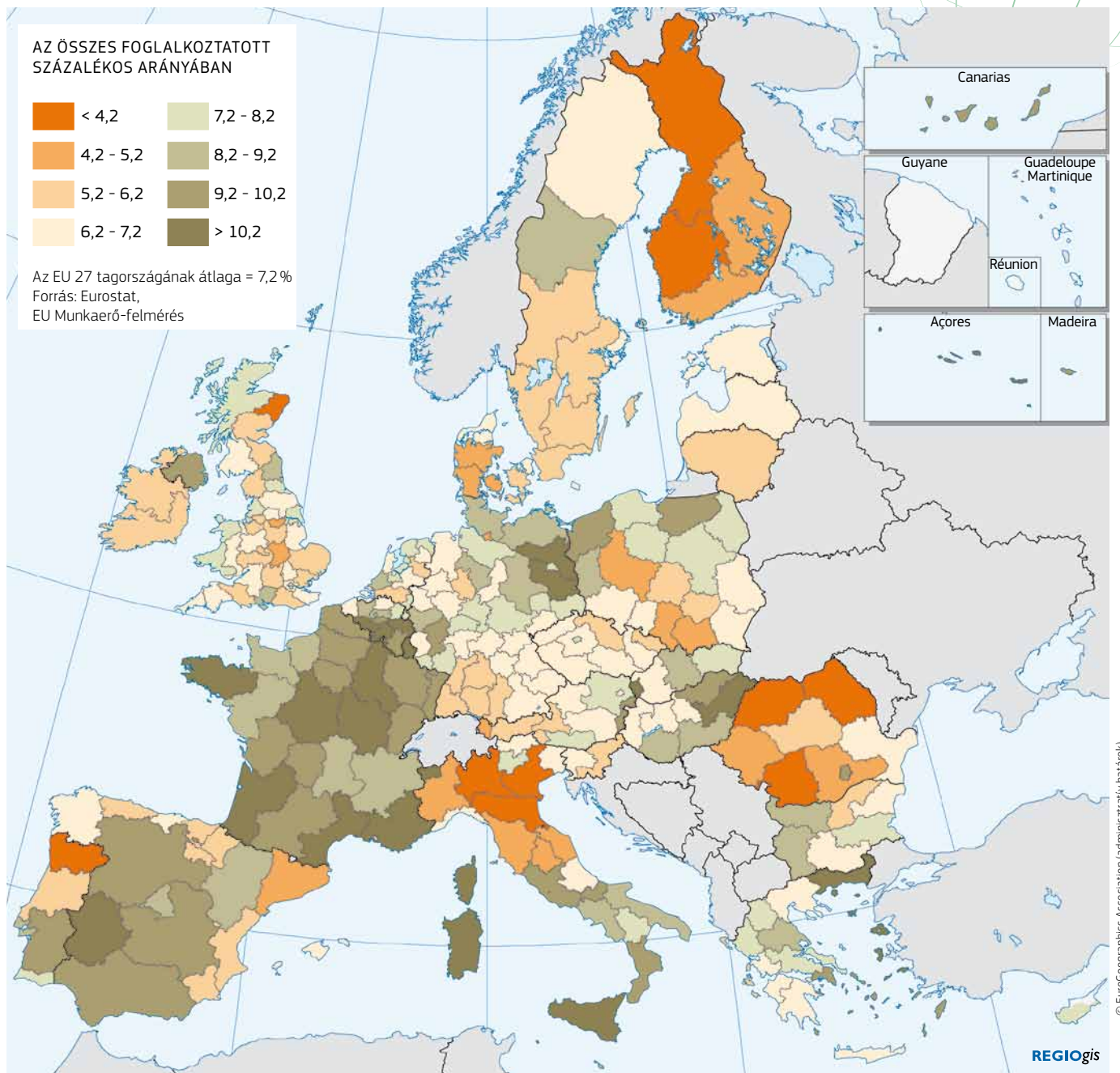
▶ A KOHÉZIÓS POLITIKA TERVEZETT BERUHÁZÁSAI A KAPACITÁSBŐVÍTÉSBE, 2007-2013

Ezen a térképen láthatók a kohéziós politika tervezett beruházásai a kapacitásbővítésbe a teljes finanszírozás arányában, a program 2007-2013-as időszakában. Ez magában foglalja a közpolitikai lépések és a programok, valamint a monitorozás és értékelés továbbfejlesztését, továbbá az érdekelt kapcsolatteremtésének elősegítését partneri viszony, együttműködések és kezdeményezések kialakítása céljából. A kohéziós politika egyre többet ruház be intézményekbe, az irányításba és a kapacitásbővítésbe minden szinten, ugyanis ez a legfontosabb tényező a más területeken – infrastruktúrába, innovációba és vállalkozásokba vagy oktatásba – való beavatkozások hatékonyságának növeléséhez.

A térképen látható, hogy a kohéziós politika sok különböző helyszínen támogatja ezeket a tevékenységeket. A legnagyobb arányú a befektetés Bulgária összes régiójában, de számottevő olyan fejlettebb területeken is, mint például a Bécs–Felső-Ausztria régió vagy a Syddanmark (Dánia) régió, ahol a legtöbb kapacitásbővítési beruházás célja a programok kialakításának és megvalósításának elősegítése. Ezzel szemben kifejezetten kevés az ilyen befektetés Németország egyes területein, valamint Nagy-Britannia, Svédország és Finnország legtöbb régiójában.

►FOGLALKOZTATÁS A KÖZIGAZGATÁSBAN*, 2010-2011 ÁTLAGA

Ezen a térképen látható a közigazgatásban (beleértve a honvédelmet és a társadalombiztosítási intézményeket) dolgozó személyek aránya az összes foglalkoztatott számához képest. Ez a mutató jelzi az állami szektor jelentőségét a foglalkoztatásban. Az állami szektorbeli munkahelyek aránya nagy mértékben tükrözi a régió típusát; a városokban magasabb, mint vidéken. Az arány a gazdaság szerkezetéről is tájékoztat. Rövid távon az állami szektorban való foglalkoztatottság munkahelyeket menthet meg és teremthet, amikor a gazdasági aktivitás csökken. Hosszú távon azonban azt mutatja, hogy a privát szektor nem képes munkahelyeket létrehozni.

Az EU régiói e mutató szerint nagy mértékben különböznek. Egyes területeken, például Északkelet-Skóciában (Nagy-Britannia), Lombardiában (Olaszország) vagy Románia Nord-Est régiójában ez az arány kifejezetten alacsony, az összes foglalkoztatott 2,8, 3,2, illetve 3,3%-a dolgozik az állami szektorban a 2011-es adatok szerint. Más régiókban az állami szektor sokkal fontosabb munkáltató: a közszférában foglalkoztatottak aránya majdnem 30% a Ciudad Autónoma de Ceuta (Spanyolország) régióban és a Ciudad Autónoma de Melilla (Spanyolország) régióban, 20,5% a Voreio Aigaio (Görögország) régióban és 13,1% Franciaország Korzika régiójában.

* A Gazdasági tevékenységek osztályozása az Európai Unióban (NACE) „O” fejezete szerint: „közigazgatás, honvédelem és társadalombiztosítási intézmények”

▶ A KÖZÖS FINANSZÍROZÁSSAL MEGVALÓSULÓ PROJEKTEK KIVÁLASZTÁSÁNAK LEGJOBB MÓDJA

AJÁNLÁSOK AZ ERFA TEVÉKENYSÉGÉHEZ A 2014 ÉS 2020 KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN

A kohéziós politika teljesítésében kulcsfontosságú szerepet játszik a programok célkitűzéseinek és követelményeinek legjobban megfelelő, valamint a minimális adminisztratív forrásokat és tevékenységet igénylő projektek kiválasztása. A költségvetési megszorítások időszakában egyre nagyobb hangsúly helyeződik az állami beruházások hatékonyságára és eredményességére. A Bizottság által a 2014 és 2020 közötti programidőszakra ajánlott új szabályozási keretrendszer szintén a középpontba fogja helyezni a teljesítményt. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) közös finanszírozásában megvalósuló tevékenységek köre nagyon tág, és nincs egy kaptafára készült folyamat a projektek kiválasztásához. A projektek kiválasztásának folyamatát mindig az adott tagállamban vagy régióban jellemző feltételekhez és keretrendszerekhez kell igazítani. Egy közelmúltban végzett felmérés szerint, amelynek keretében hat tagállamban elemezték a projektek kiválasztásának folyamatát, számos ajánlás adható a 2014 és 2020 közötti időszakra.

A projektek kiírásának előkészítése

A kedvezményezettek pályázatait általában projektkiírási rendszereken keresztül érkeznek be az irányító hatóságokhoz. A projektek kiválasztásával kapcsolatos alapvető döntések már a programozási időszakban megszületnek, amikor az irányító hatóság eldönti, hogy a projektkiírás ideiglenes vagy állandó jellegű-e, illetve hogy a kiírás egy vagy több fázisban történjen-e, emellett a monitoring bizottsággal együtt meghatározza és elfogadja a kiíráshoz alkalmazott projekt-kiválasztási feltételeket. Ezzel kapcsolatban a következőket érdemes megfontolni:

- az érdekelteket (főként a magánszektorban és az adott régióban tevékenykedőket) be kell vonni a projektkiírások előkészítési folyamatába;
- a kiírásokat a szektor valódi igényeihez kell igazítani, egyértelműen kommunikálva a célokat, az erőforrások felosztását, a támogatás feltételeit, a kiválasztási

tási kritériumokat, valamint a jelentkezőket és az érdekelteket érintő folyamatokat;

- a kiválasztási folyamat során azokat a jelentkezőket kell előnyben részesíteni, akik a program legtöbb célkitűzésének megfelelnek, és a legkevesebb forrást igénylik;
- költséghatárokat/értékeléseket kell meghatározni és alkalmazni a biztos pénzügyi menedzsment érdekében;
- egyértelmű, egyszerű, érthető és korlátozott számú kiválasztási kritériumot kell meghatározni, amelyek segítségével a szakértők értékelni tudják a benyújtott jelentkezések célkitűzéseit.

Útmutatás a pályázóknak

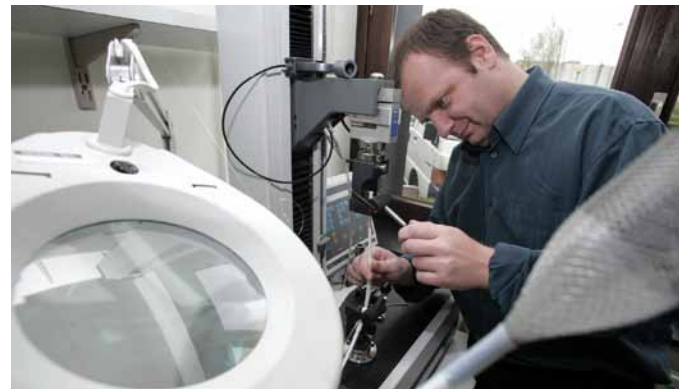
Az irányító hatóság (vagy még gyakrabban a közvetítő testület) által nyújtott útmutatás nagyon fontos, mert meghatározza a kiválasztási folyamat általános hatékonyságát. Ehhez a következőkre van szükség:

- konzultációs lehetőség biztosításával és a támogatás elnyerésével kapcsolatos kérdésekre való gyors válaszadással erősíteni kell a jelentkezőknek nyújtott útmutatás folyamatát;
- internetes eszközöket, például önértékelő eszközöket kell biztosítani a jelentkezők számára, emellett világos és pontos utasításokat, valamint a megvalósításhoz segítséget nyújtó űrlapokat kell nyújtani számukra.

A jelentkezések elkészítése és benyújtása

A jelentkezőknek a kiírás feltételeinek megfelelően kell elkészíteniük pályázataikat. A szükséges dokumentumok száma és tartalma a projekt típusától és hatókörétől, valamint a tagállam vagy az irányító hatóság sajátosságaitól függ.

Az alkalmazott eljárásoktól és a tagállamokban elérhető e-kormányzati szolgáltatásoktól függően a jelentkezők postán, elektronikus úton vagy személyesen adhatják le a pályázatot.

A pályázók jelentős része külső tanácsadót vesz igénybe a pályázat elkészítéséhez (ez a tagállamok csaknem 90%-ában így van). Bár a szakértők bevonása indokolt, ha a szervezeten belül nem áll rendelkezésre a megfelelő szakértelem (ilyen eset pl. a mérnökök bevonása a tervezési dokumentumok elkészítésébe), a pályázatírás kiszervezésének széles körben elterjedt gyakorlata alátámasztja a világos és pontos feltételek rögzítésének, valamint a jól megfogalmazott és elérhető útmutató kidolgozásának szükségességét a projektfelhívások megfogalmazása során. Ehhez a következőkre van szükség:

- a pályázóktól csak azokat a dokumentumokat kell kérni, amelyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy értékelni lehessen: a pályázat megfelel-e a támogatás elnyeréséhez kötődő feltételeknek, valamint a program célkitűzéseinek;
- a kiszervezéssel kapcsolatos egyértelmű szabályok és finanszírozási határok rögzítésével korlátozni kell a külső tanácsadók bevonását a pályázók részéről;
- a pályázóknak egy dokumentumot csak egyszer kelljen benyújtania ⁽¹⁾;
- az e-megoldások támogatása a javasolt szabályozási e-kohézióval kapcsolatos előírások mellett, a pályázók esetében is. Különösen ajánlott a dokumentumok és az adatok elektronikus elküldése, mivel a pályázók így valós idejű visszajelzést kapnak benyújtott pályázati anyagukkal kapcsolatban.

A pályázatok értékelése, a projektek kiválasztása, a finanszírozási megállapodással kapcsolatos következtetés

Attól függően, hogy a projektfelhívás állandó jellegű-e vagy ideiglenes, a pályázatok elbírálása folyamatosan, illetve a pályázatok benyújtásának határideje után történik. Az értékelést általában az irányító hatóság vagy a közvetítő testület végzi, bizonyos esetekben egy vagy több külső értékelő közreműködésével. A következőket kell figyelembe venni:

- az adminisztrációs költségeket mérsékelni kell az értékelők számának minimálisra csökkentésével, valamint szabályokat kell hozni a külső értékelőket érintő esetleges érdekelletének megakadályozására;
- javítani kell az átláthatóságot a kiválasztó testületek felelősségi köreinek, az értékelők nevének és a kiválasztó testületek tagjainak, az értékelő jelentések és a teljes értékelési eredmények nyilvánosságra hozatalával, valamint a visszautasított pályázók számára tájékoztatás nyújtásával a döntés okairól;
- a jelentkezések elküldése és a döntés között eltelt időt minimalizálni kell, például kötelező érvényű határidők kitűzésével;
- elérhető fellebbezési eljárást kell kialakítani a pályázók számára.

(1) A 2008. június 25-én elfogadott Európai kisvállalkozói intézkedéscsomagban (SEC(2008) 2101) említett „egyszer és mindenkorra” kódolási elv.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/selection/selection_process.pdf

▶ MÁLTA

▶ 21. SZÁZADI SZÍNVONALÚ ELLÁTÁS A DAGANATOS BETEGEK SZÁMÁRA

Jó ütemben halad annak a korszerű rákközpontnak az építése, amely hamarosan megnyitja kapuit Máltán. A működését várhatóan 2013-ban kezdő új intézmény háromszor annyi ágynak ad majd helyet, mint amennyi jelenleg a máltai daganatos betegek rendelkezésére áll. A központ emellett fejlett diagnosztikai és kezelési lehetőségeket nyújt a sziget 410 000 lakosának.

Teljes összeg:
48 802 800 EUR
EU-hozzájárulás:
41 482 300 EUR

Az új onkológiai centrum műabrázolója

A Mater Dei Kórház Onkológiai Központja a nevét a Málta észak-keleti partján található Msida városában lévő új általános kórházzal kapta. Az általános kórház kiterjesztéseként működő új intézménybe kerül át az összes onkológiai eset a közeli Sir Paul Boffa Kórházból, amelynek az onkológiai és palliatív ellátás a szakterülete. Az új intézmény jól illeszkedik Málta nemzeti rákellenes tervéhez (2010-2015), amelynek fő célkitűzései közé tartoznak többek közt a rövidebb várakozási idők és a hatékonyabb terápiás eljárások.

Az Onkológiai Központ fejlett rákkezelési lehetőségeket kínál jól felszerelt ápolási környezetben. Az intézmény fizikailag és szervezeti szinten is a Mater Dei Kórházhoz fog csatlakozni; terület körülbélül 23 000 négyzetméter lesz.

Az EU által az Európai Regionális Fejlesztési Alapon keresztül társfinanszírozott új épületben 74 fekvőbeteg-ágy, 22 járóbeteg-ágy (nappali kezelésre) és 12 onkológiai ambuláns férőhely fog működni. A négy funkcionális területből a legnagyobb a kórházi fekvőbeteg-ellátás területe lesz; ezen belül fog működni a felnőtt onkológiai ellátás (összesen 32 ágy, ebből ötöt a projekt keretében adnak hozzá), palliatív ellátás (16 további ágyat adnak hozzá), gyermek- és tinédzser-onkológia (6-ról 10-re növelik az ágyak számát), a hematológiai részleg (16 ágy kerül át a Mater Dei kórházból), valamint a radioizotópos egység.

Nagy kiterjedésű, modern épületek

A járóbeteg-ellátást a projekt keretében nyolc onkológiai szakrendeléssel bővítik, így a szakrendelések száma 12-re emelkedik. A diagnosztikai és kezelési területek radioterápiás részleggel, járóbeteg-ellátással és altatóberendezésekkel bővülnek. Végül pedig helyet kapnak a kórházi kiegészítő szolgáltatások is, így

a fizioterápiától kezdve a társadalmi feladatokon át a pszichológiáig minden megtalálható lesz.

Az építkezés első fázisát az alap kiásása jelentette; a második fázisban három föld alatti bunkert építettek, amelyekben a legfontosabb radioterápiás berendezések, vagyis a lineáris gyorsítók helyezkednek majd el. Ehhez építenek majd egy negyedik bunkert is. Így a máltai rákbetegek 21. századi radioterápiában részesülhetnek. A harmadik fázisban a központ további részeit építik meg.

„Új egészségügyi intézményünk középpontjában a daganatos betegek kezelése, valamint a kapcsolódó oktatás és kutatás áll majd” – mondta Brian St John, a Foundation for Medical Services (Egészségügyi Szolgáltatások Alapítványa) ügyvezető igazgatója és az Onkológiai Központ projektvezetője. St Jones úgy véli, hogy a létesítmény segíteni fogja az új és fejlettebb munkamódszerek elterjedését Málta onkológus szakorvosai körében.

Évente mintegy 1 400 máltai lakos betegszik meg rákbetegségben, a ráknak tulajdonítható halálesetek száma évente 700 körül van. A tervek szerint az új központban látják majd el Málta daganatos betegségben szenvedő lakosainak 60%-át. Az épületen környezettudatos infrastruktúrát (például tetőre szerelt szolár paneleket és energia-visszanyerő rendszereket) alkalmaznak.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

https://ehealth.gov.mt/healthportal/health_institutions/hospital_services/mater_dei_hospital/mater_dei.aspx

▶OLOMOUCKÝ KRAJ, CSEH KÖZTÁRSASÁG

▶A KEREKESZÉKESEK MOBILITÁSÁNAK JAVÍTÁSA

Hamarosan megkezdődik annak az új, innovatív járműnek a sorozatgyártása, amelynek segítségével a kerekesszékesek gyorsan és biztonságosan közlekedhetnek a közutakon. Az Olomouc régióban található lošticei székhelyű cseh gépészeti vállalat, a ZLKL által kifejlesztett Elbee modellt az EU is támogatta: segítséget nyújtott a prototípus gyártásának megkezdéséhez.

A kerekesszékes embereknek számos nehézséggel kell szembenéznük a hagyományos autók használata során: például minden be- és kiszálláskor át kell ülniük egyik ülésből a másikba. A kerekesszékes autókba való behelyezése is gyakran nehézségekbe ütközik.

Az Elbee elegáns megoldást kínál ezekre a kihívásokra. Egyedülálló forgópántos ajtó távvezérléssel működnek. Az alsó ajtó rámpaként is funkcionál, így a kerekesszékes könnyen begurítható a járműbe, illetve egyszerűen kigurítható onnan. Az ajtók bezáródása után a vezető a kerekesszékesben ülve vezetheti a járművet.

A jármű hivatalos besorolása nehéz négykerekű jármű (ATV), maximális sebessége 80 km/h. Kompakt méreteinek köszönhetően könnyedén leparkolható a járdával párhuzamosan, így a kerekesszékes használója kényelmesen, közvetlenül a járdára tud kigurulni az úttest helyett. A jármű hátuljában egy utasnak van hely. A kormányzás és a kialakítás a vezető szükségletei és kívánságai szerint személyre szabható.

A 2003-ban koncepcióautóként megjelent Elbee-t a ZLKL 2004-ben felkarolta, és négy évvel később elkészítette a funkcionális prototípust. Az egyedifeléépítéssel és számos innovatív műszaki részlettel rendelkező jármű 2007-ben további támogatást kapott az Európai Regionális Fejlesztési Alaptól.

Cél a kereskedelmi bevezetés

Az EU-s források meg fogják teremteni a jármű gyártásának feltételeit, beleértve a technológiák megvásárlását, valamint a tanúsítási folyamatot. A ZLKL a jövőben arra fog törekedni, hogy jelentősen javítsa a jármű használhatóságát és megbízhatóságát.

Teljes összeg:
1 448 800 EUR
EU-hozzájárulás:
614 100 EUR

A ZLKL által végzett kutatások rámutattak arra, hogy a segítség nélküli önálló helyváltoztatás képessége kiemelten fontos a kerekesszékesek számára. „Célunk, hogy függetlenséget és a mozgás szabadságát nyújtsunk a mozgásukban korlátozott embereknek, tovább javítva ezáltal életminőségüket” – mondta Ladislav Brázdil Jr. projektmenedzser.

A vállalat várakozásai szerint a célcsoport örömmel fogadja majd az Elbee modellt, és jelentős igény mutatkozik majd iránta a Cseh Köztársaságban és Európa minden országában. A jármű hasznos eszköznek fog bizonyulni a mindennapos városi és városon kívüli közlekedésben, mindemellett vonzó külsővel rendelkezik.

Az Elbee sorozatgyártása 2013 elején kezdődik meg. Bevezetése elsőként a cseh piacon várható, a nemzetközi piacokra való terjeszkedés ezután következhet.

▶TOVÁBBI INFORMÁCIÓ
www.elbee.cz

▶ POHJOIS-KARJALA, FINNORSZÁG

▶ EGYSÉGBEN AZ ERŐ

Kiváló szakértők bevonásával működő tudományos és műszaki centrumok összefogása nagy mértékben hozzájárulhat a kelet-finnországi lévő észak-karéliai régió felemelkedéséhez. A négy különálló központ anyagtudományra, precíziós technológiára és diffraktív optikára koncentráló együttműködése mind a három területen fellendíti a kutatási-fejlesztési tevékenységet, emellett új vállalatok megjelenését ösztönzi a régióban.

A hálózat javarésze a régió legnagyobb városában, Joensuu-ban kapott helyet. A negyedik központ Kuopio városában, 130 km-rel nyugatabbra található.

A korábban különálló központok most szorosan együttműködnek a Kelet-Finnországi Egyetem támogatásával, a kutatás-sorozathoz kapcsolódó SIB-labs adminisztratív védőernyője alatt. „Az együttműködési forma megszilárdítása javítja a régió versenyképességét, emellett kiváló példa a nemzeti és a helyi EU-s finanszírozói testületek, a kutatóintézetek és az iparági partnerek közötti csapatmunkára és együttműködésre” – mondta el Prof. Mika Suvanto, a SIB-labs igazgatója.

Egyetemi kutatási platform

A széles területet felölelő kutatássorozat két egyetem erős oktatási alapjait is felhasználja: többek között a Kelet-Finnországi Egyetem természettudományi tanszékei (kémia, fizika, informatika), valamint az Észak-Karéliai Alkalmazott Tudományok Egyetemének műszaki tanszéke vesz részt a programban.

A fejlett technológiát alkalmazó kutatási, fejlesztési és innovációs tevékenység négy központja nagyot fejlődött Észak-Karéliában 2000 óta az uniós forrásoknak köszönhetően. A tevékenységek jelenleg a „Kutatássorozat az anyagok, a precíziós technológia és a diffraktív optika terén” címet viselő EU-projekt formájában folynak.

Az Ultra Precision Unit egység szakterülete a precíz gyártás; főként a műanyag- és fémszektor vállalataival együttműködve fejleszt ki új termékeket. A „Research Laboratory for Diffractive Optics and Photonics” diffraktív optikai kutatólaboratórium egyedülálló kutatási infrastruktúrával rendelkezik,

Az UEF Kémiai Tanszékének kutatócsoportja, Raman spektroszkópiával végzett munka közben

Teljes összeg:
20 000 000 EUR
EU-hozzájárulás:
10 000 000 EUR

és kiválóan tudja hasznosítani az egyetem tudományos kutatási eredményeit tevékenysége során. A laboratórium hatékony segítséget nyújt a vállalatoknak a termékek fejlesztése és az új ötletek megvalósítása során.

A SMARC Innovations (SMARCI) a Kelet-Finnországi Egyetem Kémiai Tanszékének kutatási egysége. Tevékenységének középpontjában az anyagok magas szintű kutatása és a technológiatranszfer fejlesztése áll, emellett a régió versenyképességének fejlesztésére törekszik a tudományos kutatás és az ipar közötti platform biztosításával. Az InFotonics Centre Joensuu a fotonikai és az információtechnológiai szakértelmet ötvözi. A hullámoptika és a spektrális színtechnológiai kutatás terén nemzetközi vezető szerepet betöltő központ együttműködési hálózatot alakított ki a szakterület legnevesebb laboratóriumaival és intézményeivel.

A projekt befejeződése után az SMARCI és az InFotonics Centre Joensuu a SIB-labs keretében folytatja tevékenységét. A bemutatott kutatási környezet egyesíti a Kelet-Finnországi Egyetem szakmai tudásanyagát a bioanyagok, az anyagok, a fotonika, valamint a spektrális színtechnológia kutatása terén.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

<http://www.uef.fi/siblabs/>
<http://wartsila.pkamk.fi/upu/>
www.ifc.joensuu.fi

►BRATISLAVSKÝ KRAJ, SZLOVÁKIA

►REJTETT, FERTŐZŐ PATOGENÉK HATÉKONYABB ÉSZLELÉSE

Egészséges emberek évekig is hordozhatnak vírusfertőzéseket anélkül, hogy észrevennék. Ha azonban immunrendszerük legyengül, a rejtett fertőzések komoly egészségi gondokat is okozhatnak. Erre megoldást nyújthat a fertőző patogének hatékonyabb diagnosztizálása – egy Szlovákiában zajló EU-s kutatási projekt ezt a célt tűzte ki.

A kutatók nemrégiben arra mutattak rá, hogy mennyi vírusos megbetegedés rejtőzhet észrevétlenül az emberi szervezetben anélkül, hogy azok komolyabb problémákat okoznának. Az immunrendszer bármilyen okból történő – például betegség, szervátültetés vagy kezelések mellékhatásai által kiváltott – gyengülése azonban a fertőzések aktiválódását eredményezheti. Ez komoly egészségi komplikációkhoz vezethet, adott esetben a fertőzött személy halálát is okozhatja.

2010 júniusában a BioScience Slovakia (székhely: Pozsony) közös munkába kezdett a Szlovák Tudományos Akadémia (SAS) Virologiai Intézetével az „Ipari kutatások a fertőző patogének klinikai diagnózisa terén” témában; a kutatás finanszírozásban az Európai Regionális Fejlesztési Alap is részt vesz. A különböző patogének esetében más-más módszerek és formátumok alkalmazásával a résztvevők arra töreksenek, hogy jelentősen fejlesszék a fertőző patogének diagnosztikáját, ezt a jelenleg még kevésbé ismert területet.

Átfogó diagnosztika

„A diagnosztika egyszerűsítése, felgyorsítása és érzékenységeinek növelése érdekében a kutatóknak érdemes megfontolniuk az átfogó megközelítés alkalmazását” – mondja Dr. Peter Kilián, a BioScience Slovakia ügyvezető igazgatója és a laboratórium vezetője. „Az átfogó megközelítés a rutindiagnosztikában alkalmazható egységes formátum létrejöttét eredményezheti, a molekuláris biológia legújabb felfedezéseinek alkalmazásával.” A cél az elemzések új formátumának meghonosítása a rutinszerű klinikai alkalmazás terén, valamint közös kutatási bázis létrehozása az akadémiai és a magánszektor között.

A partnerek már teljesítették a bioinformatikai elemzés fázisát. A kutatás jelenleg a negatív és a pozitív kontrollok előkészítési szakaszában tart, célja a patogének észleléséhez tartozó feltételek optimalizálása és finomhangolása.

2012 januárjában a partnerek benyújtottak egy, az Amerikai Egyesült Államokra és a világ minden országára érvényes szabadalmazási kérelmet, amely közvetlenül a legfrissebb adatokra épült. A szabadalom a lymphocytás choriomeningitis vírus (LCMV) emberekben való észlelésének összetevőit és módszereit, és/vagy az akut és krónikus LCMV-fertőzések megkülönböztetését írja le. „Ez a vírus jó példa a figyelmen kívül hagyott patogénekre, amelyek drámai hatást gyakorolhatnak a legyengült immunrendszerű emberek egészségére” – teszi hozzá Dr. Kilián.

A projekt a tervek szerint 2013 májusáig tart. Addig azonban Dr. Kilián elmondása szerint még rengeteg a tennivaló: „Mivel nem állnak rendelkezésre megbízható adatok az LCMV vírus prevalenciájáról (előfordulási gyakoriságáról) a teljes népesség körében, a projektünk keretein belül kifejlesztett észlelési eljárás segítségével szeretnénk új adatokat gyűjteni.”

►TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

www.bioscience.sk/projects.html

► EURÓPA-NAPI RENDEZVÉNYEK EU-SZERTE

Május 9-e különleges nap az összes európai állampolgár számára, ekkor ünneplik ugyanis a híres Schuman-nyilatkozatot. 1950. május 9-én, öt évvel a II. világháború befejezése után Robert Schuman francia külügyminiszter először állt elő az Európai Unió gondolatával, az Európai Szén- és Acélközösség megalapításának ötlete formájában.

1985. június 29-én a milánói Európai Tanács során az állami vezetők megállapodtak, hogy az „Európa-napot” május 9-ére tűzik ki. Az 1986 óta minden évben megünnepezt Európa-nap különböző programokra és ünneplésre ad lehetőséget, amelyek célja, hogy közelebb hozza Európát a polgáraihoz. Az itt bemutatott programok közül több is olyan előnyökre összpontosít, amelyeket az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) valósít meg az EU különböző régióiban.

BELGIUM

Oost-Vlaanderen

Az Európa-napot Kelet-Flandria tartományban minden évben különböző helyen rendezik meg. Az idén már negyedik alkalommal megtartott rendezvény május 6-án várta a látogatókat a tartomány keleti részén található Waaslandban. A rendezvény célja kettős volt: egyrészt konkrét projektekre rávilágítva megmutatni, mi minden érhető el uniós finanszírozással, másrészt információt nyújtani arról, hogy az EU hogyan hat az állampolgárok mindennapjaira. A fő programok között szerepelt egy kiállítás Sint-Gillis-Waas utcáin a kiemelt projektekből, hét „Open Door” projekt és egy határokon átnyúló kerékpártúra.

► További információ: www.europadag.be

CSEHORSZÁG

Prága

Május 9-én egy prágai sajtókonferencián hivatalosan megjelent egy online térkép az uniós finanszírozású projektekről. A térkép az Európai Bizottság csehországi képviselőjének és a cseh Regionális Fejlesztési Minisztérium közös projektje, amely a www.mapaprojektu.cz címen tekinthető meg.

LETTORSZÁG

Riga

Az elsőként 2009-ben megrendezett EU Kertfesztivál 2012-ben Lettország európai uniós csatlakozásának öt éves évfordulóját ünnepelte. Az idei ünnepséget 10 tematikus sátor köré építették fel, amelyek különböző intézményeket, például nagykövetségeket és kormányzati szerveket képviseltek. Az eseményen 70 szervezet 400 képviselője vett részt, a több ezer látogató mellett. A Pénzügyminisztérium a „Virágzó Európa” sátorban az euróval és az EU-forrásokkal kapcsolatos tájékoztatást nyújtott. Emellett a Lettország és Litvánia közötti határokon átnyúló együttműködési program, valamint Lettország öt regionális strukturális alapjainak egyike (Riga) is képviseltette magát.

►További információ: <http://www.latlit.eu/>

BULGÁRIA ÉS ROMÁNIA

Silistra, illetve Calarasi

Május 9-én a Románia és Bulgária közötti határokon átnyúló együttműködési program a romániai calarasi Mihai Eminescu Elméleti Gimnázium és a bulgáriai silistrai Nicola Vaptsarov Gimnázium tanulóit látta vendégül. Az esemény célja a programmal kapcsolatos tájékoztatás mellett az volt, hogy felhívja a fiatalok figyelmét az aktív európai állampolgári tevékenység fontosságára. A diákok érdeklődése és változatos kérdései igazolták az esemény sikerét. A rendezvényen részt vevő román Georgiana is megerősítette: „Megtapasztalhattam, hogy az Európai Unió több, mint egy közös zászló: szó szerint és átvitt értelemben is közel van hozzánk. Az együttműködést, a toleranciát és a kommunikációt képviseli – az »egységet a sokféleségben«. Rájöttem, hogy a köztünk és a bolgárok között lévő kapocs erősebb, mint hittem.” ►További információ:

<http://www.cbromaniabulgaria.eu/index.php>

HOLLANDIA

Dordrecht

Május 11-én és 12-én körülbelül 150, az EU által támogatott projekt nyitotta meg kapuit a nagyközönség felé az „Europa Kijkdagen”, vagyis az Európa-nap jegyében. Közülük az egyik a „Duurzaamheidfabriek”, azaz a „fenntarthatósági üzem” volt. A vadonatúj épület az innováció és a fenntarthatóság fellegváraként az új vállalatok, a „zöld” beruházók és a fiatal műszaki tehetségek számára kínált lehetőséget kreatív és életképes fenntartható megoldásaik és termékeik tesztelésére és fejlesztésére. ▶További információ: <http://www.europaomdehoek.nl/kijkdagen>

PORTUGÁLIA

Madeira

Május 9-én a Regionális Fejlesztési Intézet egy utcai kiállítást rendezett Funchal városában (a Travessa do Cabido 16. sz. alatt). Az esemény célja a nyilvánosság tájékoztatása volt az Európai Unió által támogatott különböző programokról. A nap során a látogatók feltehették kérdéseiket és beszélgetéseket folytathattak a projektekről, továbbá a témához kapcsolódó és jellegzetes apró ajándékokat kaphattak.

▶További információ: <http://www.idr.gov-madeira.pt/>

SZLOVÉNIA

Maribor

Az Európai Bizottság képviselte mellett az uniós források irányító hatóságaként a szlovén Gazdaságfejlesztési és Technológiai Minisztérium is részt vett május 7-e és 10-e között az Európai Fiatalok Hete elnevezésű rendezvényen. Az Európai Falu projekt keretében az esemény lehetőséget nyújtott a különböző EU-tagállamok számára az élet különböző területeiről vett példák bemutatására. A színes piaci standok sora és a vonzó szórakoztató program hűen tükrözte Európa kulturális sokszínűségét. A látogatókat zenével, tánccal, dalokkal, ételekkel és más, az adott országra jellemző jellegzetességekkel várták.

▶További információ: <http://www.maribor2012.eu/en/nc/project/prikaz/114505/>

GÖRÖGORSZÁG

Kréta

Kréta kortól és érdeklődési kortól függetlenül mindenkinek szóló eseménysorozattal ünnepelte az Európa-napot. A sziget egyik jól ismert, könnyen megközelíthető helyszínén az érdekelt felek különböző szemináriumokon vehettek részt, míg a nagyközönséget változatos, interaktív információs és szórakoztató programok várták, többek között egy kültéri élőzenés koncert is. ►További információ: <http://www.espa.gr/en/Pages/NewsFS.aspx?item=361>

FRANCIAORSZÁG

Midi-Pyrénées

Május 12-én a látogatók az Európa-napi rendezvény iránnyításával a város Place du Capitole teréről induló hosszú kerékpártúra keretében újra felfedezhették Toulouse városát. A túra, amelyen bárki részt vehetett, átszelte a várost, a csatornákat, a folyót, a mezőket és más zöldterületeket is, útközben pedig tíz különböző uniós támogatású projektet érintett. A résztvevők saját kerékpárt is hozhattak, vagy kölcsönözhettek egyet az indulási hely melletti kerékpárállomásról.

►További információ: <http://www.europe-en-midi-pyrenees.eu/le-joli-mois/#event32468>

▶ A REGIONÁLIS POLITIKA KOMMUNIKÁCIÓJA

A tájékoztatási és kommunikációs tevékenységek a programok kezelésének szerves részét képezik: a programok megvalósításában fontos cél a közvélemény tájékoztatása a regionális politika eredményeiről és a finanszírozási lehetőségekről. A tájékoztatási és kommunikációs tevékenységek elmúlt évben, félidőben végzett értékelése hasznos volt az addigi eredmények és a hátralévő kihívások számbavételéhez. A *Panorama* erről a témáról beszélgetett magyarországi, lengyelországi és portugáliai képviselőkkel.

▶ Milyen megközelítéssel értékelték félidőben a program(ok) keretében végzett információs és kommunikációs tevékenységeket?

Lengyelországban az értékelés alapját a kommunikációs tevékenységek folyamatos ellenőrzése céljából végzett rendszeres, évenkénti felmérések során gyűjtött adatok képezték. Ilyen felméréseket 2006 óta végeznek a lakosság reprezentatív mintáján, mindig ugyanazokkal a szempontokkal és módszerekkel, hogy összehasonlíthatók legyenek az eredmények.

„Felhasználtuk más közvélemény-kutatások eredményét is – magyarázza Paulina Piotrowska, a Regionális Fejlesztési Minisztérium munkatársa – az EU-s források és a működési programok ismeretéről és az ezekről alkotott képről a lakosságban és a működési programok célcsoportjaiban, valamint a 2010-es Flash Eurobarometer felmérés adatait. A források sokasága lehetővé teszi, hogy a felmérést belsőleg fejlesszük.”

Hasonlóképpen Portugáliában is főleg belső munkával végezték az értékelést honlapok és hírlevelek segítségével, szemináriumok és események alkalmával, valamint a kedvezményezettek körében és az egész lakosságban végzett közvélemény-kutatások segítségével. „A tíz működési program közül csak kettőnél történt külső értékelés – jegyzi meg Paulo Emerenciano, a Gazdasági és Munkaügyi Minisztérium munkatársa –, hogy több kvalitatív információt kapjunk olyan részletekről, mint például a márkafelismerés”.

Magyarországon a működési programok kommunikációját másféle megközelítéssel, központilag végzik. „Egy külső piac-kutató cég segítségével végeztük az értékelést”, magyarázza Csepreghy Nándor, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség munkatársa. „Azt vizsgálták, hogy a 2007–2010 között az EU által finanszírozott fejlesztések és a működési programok megvalósítása során történt kommunikáció mennyiben járult hozzá a kommunikációs terv céljainak eléréséhez, tehát ahhoz, hogy megismertessük a magyarokkal az EU-s források eredményeit és az EU-nak a fejlesztésben játszott általános szerepét”.

▶ Mik voltak az értékelés legfontosabb eredményei?

Mindhárom országban az eredmények egybehangzóan azt mutatták, hogy nőtt az EU-s forrásoknak, valamint ezek országos és regionális fejlesztésekre gyakorolt kedvező hatásainak ismerete.

Lengyelországban az Eurobarometer felmérés eredményei szerint az EU-s finanszírozások ismeretének mutatói az EU-ban a legmagasabbak közé tartoznak, míg Magyarországon az ebben az időszakban végzett kommunikációs tevékenységeknek köszönhetően a teljes lakosság 76%-a, a potenciális pályázók 75%-a és a kedvezményezettek majdnem 100%-a rendelkezik általános ismeretekkel az EU által finanszírozott projektekről, vagy tud a környezetében végzett projektekről.

Balról jobbra:

▶ **NÁNDOR CSEPREGHY**

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
Kommunikációs Főosztályának
főosztályvezetője

▶ **PAULINA PIOTROWSKA**

Információs és promóciós
tevékenységek értékelésének vezető
szakértője, Regionális Fejlesztési
Minisztérium (Lengyelország)

▶ **PAULO EMERENCIANO**

A Kommunikációs és Dokumentációs
Központ koordinátora, Gazdasági és
Munkaügyi Minisztérium (Portugália)

A portugáliai eredmények rámutattak néhány közös eredményre, például arra, hogy kulcsfontosságú a tájékoztatás tartalma. „A projektekről készült fényképek és az emberekkel való beszélgetéseket bemutató videofelvételek a projektek emberi oldalát mutatják be, és a projektek »elmesélése« fontos a potenciális kedvezményezettek figyelmének felkeltéséhez” – mondja Paulo Emerenciano. „Fontos a webhelyeken található pontos és naprakész információ, valamint a hivatalos információkhoz, például a szabályozásokhoz és a projektlistákhoz való gyors és könnyű hozzáférés is. A projektek földrajzi helyének megadásával azok könnyebben megtalálhatók”.

Fontos a kommunikációs stratégia, ahogy a koordinációt elősegítő kommunikációs hálózat is. A kommunikációnak az egyes célok szerinti szegmentálása kölcsönösen előnyös kapcsolatokat teremthet, és a rendszeres és folyamatos kommunikációs tevékenységek megszilárdítják az ismereteket és az elismerést. Az információs és kommunikációs technológiák a kommunikáció alapvető módját képezik, és a weblapokat nem csak információforrásként, hanem szolgáltatási csatornaként vagy akár egyablakos rendszerként is kellene használni.

„A kedvezményezettek tájékoztatásának fő forrásai – weblapok, közlemények és képzési események – sikeresek voltak, ahogy a közvéleménynek szánt médiakampányok és egyéb médiaprojektek is”, jegyzi meg Paulina Piotrowska, „de a fő üzeneteket a valóság változó tényeinek – például az EU költségvetése vagy a gazdasági válság – figyelembevételével, egyénileg kell megfogalmazni”.

▶ Mit tanultak ebből a feladatból? Megváltoztatták a programok információs és kommunikációs stratégiáját a félidőben végzett értékelés eredményeként?

Lengyelországban az értékelés lehetővé teszi a kommunikációs stratégia pontosabb ellenőrzését és módosítását. Átalakították a kommunikáció célcsoportjait és a monitorozási mutatókat, és továbbfejlesztették az internetes eszközöket.

„Most az üzeneteink megfelelő átalakítására kell koncentrálnunk – mondja Paulina Piotrowska, – például be kell mutatni az EU-s finanszírozás pozitív hatásait az emberek életminőségére, és ismertetni kell megvalósításuk valódi hatásait. Ki szeretnének terjeszteni a lakosságban az EU-s finanszírozásról alkotott képet az útépítés, a műszaki infrastruktúra és a mezőgazdaság támogatásán kívüli más területekre is. Más dimenziókat szeretnénk fókuszba állítani, így az innovációt és más kedvező hatásokat, például a társadalmi befogadást és a fiataloknak, illetve az 50 éven felülieknek nyújtott lehetőségeket. „Határozottan javasoljuk rendszeresen értékelni a kommunikáció egészének és egyes eszközeinek hatékonyságát. Az értékelés igen fontos információkkal szolgál, és lehetővé teszi az aktuális kommunikációs tevékenységek módosítását a hatékonyságuk növelése érdekében.”

A figyelem fokozódása a pályázatok számának növekedéséhez vezethet Magyarországon. „A benyújtani szándékozott pályázatokra vonatkozó mutató meghaladta a célértéket mind a három célcsoportban: az egész lakosságban, a potenciális jelentkezők és a kedvezményezettek körében”, jegyzi meg Csepreghy Nándor.

Portugáliában az eredmények tájékoztatásként szolgálnak a működési programok jövőbeli tevékenységeihez, a szűkös költségvetés ellenére. Paulo Emerenciano megerősíti: „Az aktuális gazdasági környezetben a befektetéseken és a munkahelyek teremtésén van a hangsúly. Ezért manapság a megvalósított projektek és főleg a sikertörténetek képezik a kommunikáció legfontosabb eszközeit.”

▶ A VÁLLALATOK ÉS AZ INNOVÁCIÓ TÁMOGATÁSA

AZ ÖSSZEHAISONLÍTÓ MÓDSZEREK TANULSÁGAI

Az összehasonlító (vagyis ellentétes hatásokat pl. kontrollcsoportokkal értékelő) hatástanulmányok tudományosan alátámasztják az Európai Bizottság vállalatok és innováció támogatásával kapcsolatos elemzéseit. A hatások pontosan kimutathatók a cégek szintjén történő beruházásokat, az innovációt és a munkahelyteremtést illetően. A segítségnyújtás sokkal eredményesebbnek bizonyul a kis- és középvállalatok, mint a nagyvállalatok esetében, és már most minden jel arra mutat, hogy a pénzügyi tervezés hatékonyabban működik, mint a közvetlen támogatás.

2008 óta az Európai Bizottság Regionális Politikai Főigazgatósága „összehasonlító módszereket” alkalmaz a hatások értékelését végző programjában (lásd a keretes írást). Bár ezek az értékelések technikailag nehezebben kivitelezhetők, segítségükkel a hatások hitelesebben és pontosabban megbecsülhetők.

A különböző típusú vállalatok és az innováció támogatásának hatásairól egyre pontosabb kép alakul ki. Bár ez a kép még távolról sem teljes, értékes javaslatokat ad a jövőbeni programok kialakításához.

Jelentős hatások a beruházások és az innováció terén, visszafogottabb hatás a munkahelyteremtés tekintetében

A vállalatoknak nyújtott támogatások célja gyakran kifejezetten a munkahelyteremtés. A korábbi értékelések kimutatták, hogy a legtöbb program a sikert a munkahelyteremtés tekintetében méri, és csak kis részük követi figyelemmel a beruházást, a termelékenységet vagy az innovációt a vállalatok szintjén.

Az ellentétes hatások értékelése azt mutatja azonban, hogy a vállalatok és az innováció támogatásának elsődleges hatásai a beruházások és a termelékenység terén elért változások. A munkahelyteremtés egy valós, de csak másodlagos hatás.

Egy Kelet-Németországban a vállalatoknak nyújtott támogatással kapcsolatban végzett értékelés például 27 000 munkahely létrehozását állapította meg – amely valós és jelentős eredmény, de messze elmarad a program monitorozása

során mért adatoktól, amelyek 107 000 „új munkahely” és 439 000 „megvédett munkahely” meglétét mutatták ki. Ugyanez a támogatási rendszer ugyanakkor jelentős hatást gyakorolt a beruházásokra: minden 1 euró közpénz után extra 1,50 euró beruházás valósult meg.

Az innovációra gyakorolt hatást is számos bizonyíték támasztja alá. A 2008-as gazdasági válságot követően a benyújtott szabadalmak száma csak 14%-kal csökkent a támogatott vállalatok körében a Cseh Köztársaság területén, míg az összehasonlítási csoportban ez a szám 63% volt. A K+F tevékenység támogatásával kapcsolatban készített tanulmány a folyamatok

A ÖSSZEHAISONLÍTÓ HATÁSTANULMÁNYOK – MIT ÉS MIÉRT ÉRDEMES ÖSSZEHAISONLÍTANI?

A politikai döntések hatásainak értékelése során gyakran gondot jelent az összehasonlítási alap hiánya – hogyan becsülhető meg, hogy miként alakult volna a helyzet a támogatások nélkül? Előfordulhat például, hogy egy vállalat közpénz felhasználása nélkül is megvalósított volna egy adott beruházást (részben vagy egészében).

Az összehasonlító értékelések a tudományos módszerek egyik eszközét – a kontrollcsoportot – alkalmazzák. A támogatásban részesült vállalatokat hasonló (ugyanolyan méretű, azonos régióban vagy szektorban működő stb.) vállalatok nagy csoportjával vetik össze. Ezzel a hatások becslése tudományosan megalapozottabbá válik, de jelentős szakértelemre van szükség az adatgyűjtéshez és az érvényes összehasonlítási csoport kiválasztásához.

A Regionális Politikai Főigazgatóság 2008 óta folyamatosan bővíti tapasztalatait ezen a téren. Bővebb információt a következő tanulmányban olvashat: Daniel Mouqué (2012): „What have we learned from counterfactuals?” („Milyen tanulság vonható le az összehasonlítható vizsgálatokból?”), *Regional Focus* kiadvány. Ezenkívül látogasson el a Regionális Politikai Főigazgatóság hatástanulmányokkal foglalkozó webhelyére:

▶ http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

és a termékek terén megvalósuló innováció terén is tapasztalta a támogatás hatásait. A támogatásban részesülő vállalatok nagyobb valószínűséggel fejezték be innovációs projektjeiket, és indítanak újakat (lásd a grafikont).

Tanulságok a jövőbeli kohéziós politikával kapcsolatban – a kis- és középvállalatok előnyben részesítése

Az összehasonlító értékelések legfontosabb és ismétlődő tanulsága, hogy a kis- és középvállalatok (KKV-k) esetében a támogatás hatékonyabb, mint a nagyvállalatok esetében. A Cseh Köztársaságra, Magyarországra, Lengyelországra és Szlovákiára kiterjedő egyik tanulmány ⁽¹⁾ szerint „általános szabályként elmondható, hogy minél nagyobb a vállalat, annál kisebb mértékben befolyásolja a támogatás a munkahelyteremtést”.

Egy Olaszországban végzett részletes értékelés megállapította, hogy érdekes módon a különböző (mikro, kis vagy közepes) méretű KKV-k esetében a támogatás egyformán hatékony volt – csak a nagy cégek esetében volt tapasztalható, hogy a támogatás elenyésző vagy semmilyen hatással sem járt.

Végül, sok tényező már most azt jelzi, hogy a kölcsönök hatékonyabbak, mint a támogatások. Az észak-nyugat-olaszországi Piedmontban ⁽²⁾ a KKV-knak nyújtott támogatással kapcsolatban végzett értékelés kimutatta, hogy a pénzügyi tervezést elősegítő kamatmentes kölcsönök különböző formáinak esetén fennálló munkahelyenkénti költség körülbelül fele a támogatások esetén fennálló munkahelyenkénti költségeknek, és a kölcsönök meglepően nagy hatást gyakorolnak a beruházásokra: egy eurónyi kölcsönre 5 eurónyi bruttó beruházás jut.

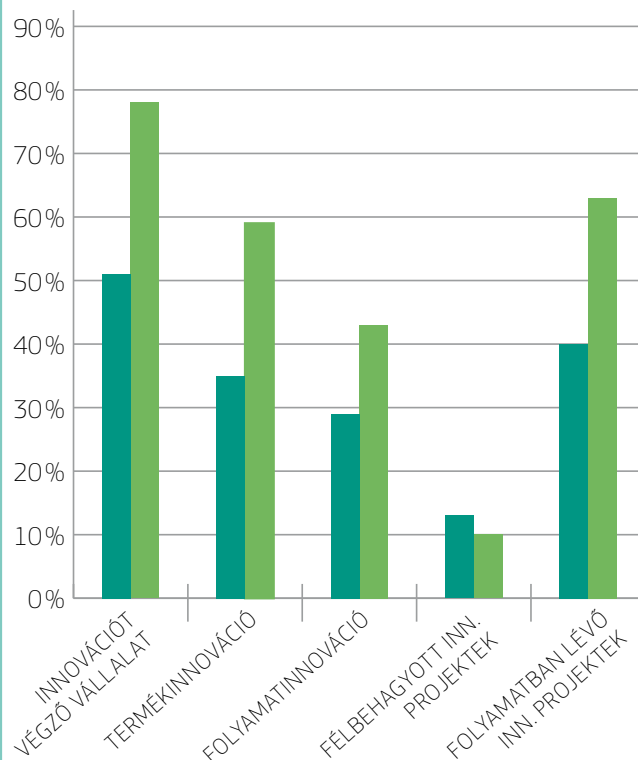
(1) TÁRKI (2010) „A kohéziós politika hatása a foglalkoztatás szintjére és minőségére a visegrádi országokban”.

(2) ASVAPP for DG Regional Policy (2012) „Counterfactual Impact Evaluation of Cohesion Policy: Impact, cost-effectiveness and additionality of investment subsidies in Italy” (A kohéziós politika összehasonlító vizsgálata: a beruházások támogatásának hatása, költséghatékonysága és összegződése Olaszországban”).

A területhez kapcsolódó teendők

A legfontosabb, hogy az eredményeket több országban és még több rendszerben is alá kell támasztani, emellett pedig meg kell válaszolni a még nyitott kérdéseket (pl. a pénzügyi tervezés, a tanácsadás és a kapcsolatteremtés területén). A Regionális Politikai Főigazgatóság aktívan együttműködik az irányító hatóságokkal és a tagállamokkal – az erről szóló további információkért tekintse meg a támogatások hatását elemző webhelyet.

A K+F TEVÉKENYSÉG TÁMOGATÁSA NÉMETORSZÁGBAN JELENTŐS HATÁST GYAKOROL AZ INNOVÁCIÓ KÜLÖNBÖZŐ FORMÁIRA

● Támogatásban nem részesülő cégek
N = 21 226

● Támogatásban részesülő cégek
N = 623

N = cégek száma

Forrás: KU Leuven for DG Regional Policy (2011), „Counterfactual impact evaluation of cohesion policy: Examples from Support to Innovation and Research” (A kohéziós politika összehasonlító vizsgálata: példák az innováció és a kutatás támogatására) Az innovációhoz tartozó indikátorok a Community Innovation Survey felmérés vállalati szintű adataiból származnak.

► KIEGÉSZÍTŐ JELLEGŰ EURÓPAI REGIONÁLIS POLITIKA: SVÁJCI, EGK ÉS NORVÉG ALAPOK

A SVÁJCI NÖVEKEDÉSI HOZZÁJÁRULÁS

A 2004-ben az Európai Unióhoz csatlakozó tizenkét országban a gyors növekedés ellenére a jólét viszonylag alacsony szinten maradt, és ezek az országok számos tekintetben továbbra is elmaradnak az EU15 országai mögött. Svájc a svájci növekedési hozzájárulás (Swiss Enlargement Contribution) keretében 2008 óta különböző projektek finanszírozásával igyekszik csökkenteni a kibővült Európai Unió gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségeit.

Az EU-hoz 2004-ben csatlakozott tíz új tagállam támogatása érdekében Svájc 2007 és 2012 között öt év alatt összesen 1 milliárd svájci frankot (körülbelül 832 millió eurót) ajánlott fel különböző célokra. A 210 kiválasztott projekt 2017-ig fog megvalósulni. Bulgária és Románia 2007-es EU-csatlakozása nyomán Svájc a 2009 és 2014 közötti időszakban további 257 millió svájci frankkal (214 millió euróval) növelte ezt a támogatást. E két ország esetében a megvalósítási szakasz 2019-ig tart.

Tematikus prioritások

A támogatásokat a leginkább elmaradott régiók felé irányítják, és négy különböző témakörbe sorolható projektek keretében használják fel azokat:

- biztonság és stabilitás, a reformok támogatása;
- környezet és infrastruktúra;
- a magánszektor támogatása;
- humán és társadalmi fejlődés.

A „speciális eszközök” elnevezésű ötödik prioritás céljából ún. tömbösített támogatáscsomagok kerülnek kiosztásra. Ezek a támogatási formák sok kisebb projektből álló programok költségvetésként adminisztrációjához nyújtanak segítséget különböző szervezeteknek és intézményeknek – például civil-szervezeteknek és közösségeknek.

A PROJEKTEK KIVÁLASZTÁSA

- A projekteket a pályázók a pályázati felhívásra küldhetik be, a Svájc és az egyes országok által közösen aláírt kétoldalú keretszerződésnek megfelelően.
- A projektjavaslatok előre rögzített kiválasztási feltételeknek megfelelő értékelése az egyes országokban működő nemzeti koordinációs egységek feladata.
- A projekt témájától függően a Svájci Fejlesztési Ügynökség vagy a Gazdasági Ügyek Államtitkársága feladata a támogatás jóváhagyása, valamint a megvalósítás koordinálása és figyelemmel kísérése.
- Bulgáriában és Romániában 2014 decemberéig várják a projektjavaslatokat a támogatás igénybe vételére, a többi érintett országban azonban már 2012 júniusában lezárult a pályázat.
- A támogatásokra közintézmények, nemzetközi és civilszervezetek, valamint közérdekeltségű vállalkozások pályázhatnak.

A támogatás a projektek előkészítéséhez (például a megvalósíthatósági tanulmányokhoz) és a kedvezményezett országokban felmerülő különböző irányítási költségek fedezésére is felhasználható.

Elkötelezettség és szolidaritás

Svájc elkötelezettsége az EU bővítése iránt az EU-val szemben viselt szolidaritás mellett azt is tükrözi, hogy az ország hajlandó részt vállalni a közép- és kelet-európai növekedés támogatásának terheiből. Svájc ugyanakkor a szilárd gazdasági és politikai kapcsolatokat alapját is megteremti a legújabb EU-tagállamokkal. A hozzájárulás a svájci vállalatok üzleti kilátásait is javítja ezeken az új, növekvő piacokon.

► TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

<http://www.erweiterungsbeitrag.admin.ch/en/Home>

EGK ÉS NORVÉG ALAPOK

Míg a főcímek legtöbbször az EU regionális alapjairól szólnak, kevesebb szó esik egy másik támogatási kategóriáról, amelynek ugyancsak a „kohezívabb” Európa megteremtése a célja. Az EGK és a Norvég Alapokon keresztül Izland, Liechtenstein és Norvégia hozzájárulnak az Európában tapasztalható gazdasági és társadalmi különbségek csökkentéséhez, valamint a kétoldali kapcsolatok erősítéséhez 15 ország esetében a közép- és a dél-európai régióban.

Bár Izland, Liechtenstein és Norvégia nem tartozik az EU tagállamai közé, mindennapi életüket mégis nagy mértékben befolyásolja és színesíti az Európai Integráció. Az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás értelmében a három ország részt vesz a belső piac tevékenységében, és szorosan együttműködik az EU-val a kereskedelem és az üzlet, a környezetvédelem, a kutatás és oktatás, a szociális politika, a fogyasztói érdekvédelem és a kultúra területén.

Közös felelősség

Vannak olyan mélyen gyökerező egyenlőtlenségek, amelyek a jövőben is fenn fognak maradni Európa. országai között és azokon belül. Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás felismeri a gazdasági és társadalmi különbségek csökkentésének szükségességét, és az Alapokon keresztül Írország, Liechtenstein és Norvégia hozzájárulnak az EU ezen eltérések áthidalását célzó széles körű tevékenységeinek sikerességéhez. 2004 és 2009 között 1,3 milliárd euró támogatást osztottak ki a kedvezményezett országok között⁽¹⁾, a 2009 és 2014 közötti időszakra pedig csaknem 1,8 milliárd euró különítettek el. A már jóváhagyott programok megvalósítását 2016-ig kell befejezni. Norvégia a támogatások 97 %-át fedezte. Kiemelt támogatásban részesül a környezetvédelem, a klímaváltozás, a civil társadalom, a kutatás, az egészségügy és az oktatás, a társadalmi befogadás, a kulturális örökség, valamint a bel- és igazságügy területe.

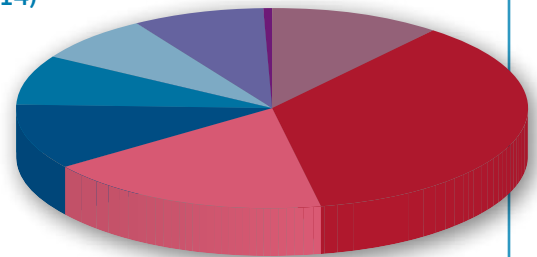
Kiegészítő támogatás

Ezek a prioritások sok szempontból illeszkednek az EU tágabb értelemben vett céljaihoz az Európa 2020 növekedési stratégián belül, amely nagyratörő célokat tűz ki a foglalkoztatottság, az innováció, az oktatás, a társadalmi befogadás, valamint az éghajlat és az energia területén. Az Alapok azokon a területeken is támogatják az együttműködést, ahol a belföldi vagy az EU-források csak szűkösen állnak rendelkezésre. A civil

(1) Az EGK Alapok az EU 12 legújabb tagállama (Bulgária, Ciprus, a Cseh Köztársaság, Észtország, Magyarország, Lettország, Litvánia, Málta, Lengyelország, Románia, Szlovákia és Szlovénia), valamint Görögország, Portugália és Spanyolország számára elérhetőek. A Norvég Alapok (Norway Grants) kizárólag a 12 legújabb EU-tagállam számára elérhetőek.

A TÁMOGATÁSOK ELOSZTLÁSA
(2009-2014)

● Környezetvédelem és klímaváltozás	€ 643 891 995
● Humán és társadalmi fejlődés	€ 323 785 145
● Kulturális örökség	€ 188 618 750
● Igazságügy és belügy	€ 142 149 500
● Kutatás és ösztöndíjak	€ 136 744 561
● Civil társadalom	€ 146 706 750
● Múltányos munka és háromoldalú párbeszéd	8 000 000
● Adminisztráció és kétoldalú kapcsolatok	€ 198 603 299
Összesen	€ 1 788 500 000

társadalom fejlesztésére például több mint 140 millió eurót különítettek el. Ez lehetőséget biztosít a civil szervezetek számára arra, hogy erősítsék az emberi jogok támogatásában, valamint elsősorban a legsérülékenyebb társadalmi rétegeknek biztosított alapvető szolgáltatások nyújtásában játszott szerepüket.

A kapcsolatok erősítése

A kétoldali kapcsolatok támogatása a rendszerek egyik legfontosabb célja. A programok több mint fele szoros együttműködést foglal magába az adományozó és a partnerországok jogi személyei között. Több száz projekt esetében is partnerségek keretében kerül majd sor a megvalósításra. A támogatási formák a nemzetközi szervezetek, például az Európa Tanács értékes szakértelmét is felhasználják. Az Európa Tanács számos területen szerepet vállal, a sérülékeny társadalmi rétegek (például a romák) szükségleteinek kezelésétől kezdve az emberkereskedelem elleni harcon keresztül a nemi alapú erőszak felszámolásáig.

► TOVÁBBI INFORMÁCIÓ
www.eegrants.org

ESEMÉNYNAPTÁR

2012. SZEPTEMBER 21.

Európai Együttműködési Nap
www.ecday.eu

2012. OKTÓBER 8–11.

_Brüsszel (BE)

NYÍLT NAPOK, A régiók és
a városok európai hete

2012. NOVEMBER 15–16.

_Metz (FR)

Rurban konferencia

2012. NOVEMBER 27–28.

_Regensburg (DE)

1. éves fórum a Dunamenti
Régió EU-stratégiájáról

2012. DECEMBER 3–4.

_Párizs (FR)

Az INFORM & INIO
hálózatok közös találkozója

2013. FEBRUÁR 7.

_Brüsszel (BE)

RegioStars 2013
díjátadó ünnepség

Ezekről az eseményekről további információ
található az Inforegio webhelyen:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_hu.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_hu.cfm)

SZÓLJON HOZZÁ

Milyen eredményeket ért el
a kohéziós politika az Ön régiójában?
Szeretnénk hallani az Ön történeteit is
az állampolgárok által tapasztalható
eredményekről és kézzelfogható előnyökről.

A következő programperiódusra való
felkészüléséről is írhat nekünk.

A kiválasztott írások a *Panorama* magazin
következő számában fognak szerepelni.
Kérjük, írásait a következő címre küldje:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-8219

© Európai Unió, 2012

Másolat készítése a forrás megjelölésével engedélyezett.

Kiadóhivatal

Európai Bizottság, Regionális Politikai Főigazgatóság Kommunikáció
tájékoztatás és kapcsolattartás a harmadik országokkal
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41, B-1040 Brüsszel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_hu.htm